

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA
O ARHIVSKOM GRADIVU I ARHIVIMA**

Zagreb, listopad 2017.

PRIJEDLOG ZAKONA O ARHIVSKOM GRADIVU I ARHIVIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4., podstavcima 1. i 2., članku 52. te članku 69. stavku 3. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 - pročišćeni tekst i 5/2014 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“ broj 105/97, 64/00, 65/09, 125/11- Kazneni zakon i 46/17) uređen je režim zaštite javnog i privatnog arhivskog gradiva, nekadašnji povijesni arhivi ustrojeni su u mrežu državnih arhiva, a predviđeno je i osnivanje arhiva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, specijaliziranih i privatnih arhiva.

U sustavu arhiva u Republici Hrvatskoj djeluju Hrvatski državni arhiv kao središnja, matična ustanova za arhivsku djelatnost, 17 područnih državnih arhiva te Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata kao specijalizirani arhiv. Navedeni arhivi imaju status pravne osobe s javnim ovlastima u provedbi Zakona o arhivskom gradivu i arhivima. Osnovni zadaci arhiva su redovito preuzimanje novoga gradiva koje nastaje radom državnih tijela i drugih javnih službi te zaštita, obrada, osiguranje dostupnosti i poticanje korištenja arhivskog gradiva. Arhivi svojim djelovanjem doprinose očuvanju kulturne i povijesne baštine, osiguravaju dostupnost informacija o radu javnih službi te pružaju pomoć javnim službama u obradi, vrednovanju i upravljanju dokumentacijom kako bi se ista sačuvala i korisnicima osigurao što lakši pristup istoj.

Od donošenja navedenog Zakona došlo je do značajnih promjena u okruženju u kojem djeluju arhivi, koje utječu na način na koji arhivsko gradivo nastaje, na mogućnosti njegova korištenja i na njegovo dugoročno očuvanje. Tijela javne vlasti i drugi stvaratelji dokumentarnog i arhivskog gradiva u znatnoj su mjeri digitalizirali svoje poslovanje i usluge koje pružaju građanima i pravnim subjektima te stvaraju izvorno elektroničko gradivo u raznovrsnim informacijskim sustavima i oblicima. Razina umreženosti koju su omogućile informacijske i komunikacijske tehnologije omogućuje povezivanje i integraciju informacijskih sustava, dijeljenje i učinkovito ponovno korištenje informacija u javnom sektoru te osjetno brži i jednostavniji pristup informacijama.

Kao i svako drugo dokumentarno i arhivsko gradivo, i elektroničko je gradivo potrebno primjereno zaštititi te osigurati njegovo trajno očuvanje i iskoristivost. Zakon o arhivskom

gradivu i arhivima iz 1997. godine odnosi se i na ovo gradivo, no postupke i obveze stvaratelja gradiva i samih arhiva u očuvanju gradiva uređuje imajući u vidu prvenstveno klasične oblike gradiva na papiru. Gradivo u elektroničkom obliku nastaje i čuva se u uvjetima stalnoga razvoja informacijskih tehnologija i njihova zastarijevanja te je, da bi moglo biti trajno sačuvano u pouzdanome i iskoristivome obliku, nužno urediti posebne zahtjeve i postupke za njegovo čuvanje i obradu prije i nakon predaje arhivu, posebice postupak pretvorbe gradiva u digitalni oblik za dugoročno čuvanje, bilo da se provodi kod stvaratelja gradiva prije predaje arhivu ili u arhivu kao jedna od mjera za dugoročno očuvanje iskoristivosti gradiva. Uređenje postupka pretvorbe gradiva u oblik za dugotrajno čuvanje i pravnog statusa gradiva u obliku u koji je pretvoreno jedan je od preduvjeta za sustavno preuzimanje u arhiv gradiva u digitalnom obliku.

U interesu je i korisnika i stvaratelja arhivskog gradiva da arhivi preuzimaju gradivo u razmjerno kratkom roku nakon što prestane biti potrebno u redovitom poslovanju stvaratelja gradiva. Zbog nedostatka prostora arhivi u Republici Hrvatskoj nisu preuzeli razmjerno veliku količinu gradiva kojemu je istekao rok za preuzimanje u arhiv, tako da postupak pretvorbe gradiva u digitalni oblik treba ubrzati preuzimanje gradiva u arhive.

Zakon o potvrđivanju Europske konvencije za zaštitu audiovizualne baštine („Narodne novine – Međunarodni ugovori 5/07) predviđa obvezni depozit audiovizualne baštine. S obzirom na promjenu tehnologije stvaranja audiovizualnih djela, potrebno prilagoditi način izvršenja ove obveze novim okolnostima.

U odnosu na privatno dokumentarno i arhivsko gradivo Zakon o arhivskom gradivu i arhivima iz 1997. godine polazi od pretpostavke da je sustav zaštite javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva jednako primjeren i kada se radi o privatnom arhivskom gradivu. Pojedini instrumenti zaštite javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva motivirani su interesom i pravom javnosti na uvid u djelovanje tijela javne vlasti ili se odnose na upravljanje tekućom dokumentacijom kao gradivom u nastajanju. Takve odredbe nisu uvijek primjenljive niti opravdane kada je riječ o privatnom arhivskom gradivu. Sustav zaštite javnog arhivskog gradiva temelji se na sveobuhvatnosti i uključuje sve javno dokumentarno i arhivsko gradivo. Za razliku od toga, sustav zaštite privatnog arhivskog gradiva uputno je usmjeriti prema onom gradivu za koje je utvrđen određen javni interes temeljem kojeg se vlasnicima gradiva određuju neke obveze i djelomično ograničava pravo slobodnog raspolaganja svojim gradivom.

Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima iz 1997. godine dostupnost arhivskog gradiva uređena je prema do tada uvriježenim načelima dostupnosti: postavljen je opći rok nedostupnosti od trideset godina od nastanka dokumenta – osim gradiva koje je od početka bilo namijenjeno javnosti – dok su za gradivo koje sadrži osobne ili tajne podatke određeni dulji rokovi nedostupnosti. Za gradivo koje sadrži tajne podatke određeno je da postaje javno dostupnim pedeset godina od nastanka, ako posebnim propisom nije drukčije određeno. Gradivo koje sadrži osobne podatke prema tom je Zakonu dostupno sedamdeset godina od nastanka dokumenta, odnosno sto godina od rođenja osobe na koju se podaci odnose. Ravnateljima arhiva pri tome je ostavljena mogućnost da, pod određenim uvjetima, odobre korištenje gradiva i prije isteka navedenih rokova, ako je to nužno radi provedbe znanstvenog istraživanja.

Nakon donošenja Zakona o arhivskom gradivu i arhivima iz 1997. godine, u Republici Hrvatskoj na snagu je stupilo nekoliko propisa kojima je dostupnost informacija u posjedu

tijela javne vlasti uređena na drukčiji način. Zakonom o pravu na pristup informacijama iz 2003. godine („Narodne novine“ broj 172/03, 144/10, 37/11 i 77/11), a potom i Zakonom o pravu na pristup informacijama iz 2013. godine („Narodne novine“ broj 25/13 i 85/15) uređeno je pravo domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba na slobodan pristup informacijama u posjedu tijela javne vlasti te određeno kada tijela javne vlasti mogu ili moraju ograničiti ili uskratiti pristup informaciji. Osnovno je pravilo da se pristup informaciji može ograničiti samo u slučajevima kada je to određeno zakonom, odnosno kada postoji zakonom određen javni ili privatni interes ili pravo koje opravdava ograničenje prava pristupa informaciji. Pri tome osoba koja traži uvid u informacije nije dužna iznositi svoje razloge ili dokazivati svoje pravo pristupa te ima pravo dobivenu informaciju javno iznositi.

Zakonom o pravu na pristup informacijama u pravni poredak Republike Hrvatske implementirane su odredbe Direktive 2003/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenog 2003. o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 345, 17.11.2003.) i Direktive 2013/37/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o izmjeni Direktive 2003/98/EZ o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 175, 27.6.2013.). Nekoliko odredbi ovog Zakona uređuje pravila za ponovnu uporabu informacija knjižnica, muzeja i arhiva te digitalizaciju informacija u području kulture.

Dostupnost osobnih podataka u posjedu tijela javne vlasti uređena je Zakonom o zaštiti osobnih podataka („Narodne novine“ broj 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12 – pročišćeni tekst). Zakon o arhivskom gradivu i arhivima iz 1997. godine polazi od istog osnovnog načela zaštite osobnih podataka, koje je sadržano u navedenim propisima, no postoji nekoliko elemenata zaštite osobnih podataka koje je potrebno uskladiti ili preciznije odrediti, poput primjene testa razmjernosti i zaštite posebno zaštićenih kategorija osobnih podataka.

Nakon stupanja na snagu Zakona o tajnosti podataka iz 2007. godine („Narodne novine“ broj 79/07 i 86/12) za sve posebne odredbe o ograničenju dostupnosti podataka iz arhivskog gradiva postojao je drugi propis koji isto pitanje uređuje na nešto drukčiji način, uključujući i realnu mogućnost, prema mišljenju tijela nadležnog za provedbu propisa o tajnosti podataka, da primjena odredbi jednog zakona bude u suprotnosti s odredbom drugog zakona.

Slijedom navedenih izmjena u pravnom poretку Republike Hrvatske, do kojih je velikim dijelom došlo u postupku usklađivanja propisa s pravnom stečevinom Europske unije, dio odredbi o dostupnosti i načinu korištenja arhivskog gradiva potrebno je uskladiti s navedenim novijim propisima i načelima od kojih oni polaze, osiguravajući pri tome veću dostupnost i jednostavnije korištenje gradiva, no uz primjerenu zaštitu zakonom zaštićenih osobnih i drugih podataka.

Zakon o arhivskom gradivu i arhivima iz 1997. godine predviđao je da će se, osim državnih, osnivati i arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te specijalizirani i privatni arhivi. Međutim, temeljem ovog Zakona nije osnovan niti jedan arhiv izvan mreže područnih državnih arhiva.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Zakonom je potrebno urediti cjelovit sustav zaštite, obrade i korištenja dokumentarnog i arhivskog gradiva, obveze stvaratelja i vlasnika dokumentarnog i arhivskog gradiva, Sustav arhiva Republike Hrvatske, javnu arhivsku službu te nadležnosti i djelatnost arhiva. Sustavom

zaštite treba obuhvatiti sve javno dokumentarno i arhivsko gradivo te ono privatno arhivsko gradivo koje može imati određen kulturni, znanstveni ili povijesni značaj za Republiku Hrvatsku.

Zaštitu javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva koje nastaje radom tijela javne vlasti potrebno je urediti tako da se osigura da se gradivom od nastanka upravlja u uređenim dokumentacijskim sustavima koji štite cjelovitost, vjerodostojnost i uporabivost gradiva i da gradivo bude spremno za predaju nadležnom javnom arhivu i dostupno javnosti čim prestanu postojati razlozi za ograničenje dostupnosti sukladno važećim propisima. Pri tome je važno utvrditi da se mjere zaštite ne odnose samo na same jedinice gradiva, nego i na metapodatke koji se stvaraju u upravljanju gradivom od njegova nastanka i koji su nužni za osiguranje dostupnosti i očuvanje iskoristivosti gradiva dok god se čuva, bilo kod stvaratelja gradiva ili u javnom arhivu.

Tijela javne vlasti u sve većoj mjeri stvaraju gradivo u elektroničkom obliku i u pravilu za upravljanje dokumentacijom koju stvaraju koriste određene informacijske sustave i alate. Za očuvanje gradiva i podataka koji se nalaze u ovakvim sustavima nužno je osigurati da dokumentacija – barem kada je riječ o onoj koja ima trajnu vrijednost – nastaje u obliku koji je prikladan za trajno očuvanje ili da se na vrijeme pretvori u takav oblik. Zakonom je stoga potrebno propisati obvezu tijela javne vlasti da u oblikovanju i upravljanju svojim informacijskim sustavima vode računa o zahtjevima trajnog očuvanja gradiva i njegove uporabivosti. U tu svrhu valja urediti osnovna pravila za pretvorbu gradiva u digitalni oblik za trajno čuvanje, na način koji će jamčiti očuvanje vjerodostojnosti gradiva i u obliku u koji je pretvoreno.

Zakonom treba urediti postupak vrednovanja kojim se utvrđuje koje dokumentarno gradivo ima svojstvo arhivskog gradiva i koje se dokumentarno gradivo, kada i na koji način može izlučiti i uništiti. Stvaratelji i posjednici javnoga dokumentarnog i arhivskog gradiva obvezni su nadležnome arhivu dostavljati popise gradiva koje posjeduju.

Potrebno je urediti rokove u kojima tijela javne vlasti svoje gradivo trebaju predati nadležnom arhivu i sam postupak predaje gradiva. Posebno se ističe koliko je važno da se pravovremeno predaju cjeloviti i pouzdani popisi gradiva pomoću kojih je gradivo moguće pretraživati i identificirati i ako iz određenih razloga nije predano arhivu.

Radi zaštite i očuvanja privatnog arhivskog gradiva kao kulturnoga dobra određuju se kriteriji i postupak za utvrđivanje svojstva privatnog arhivskog gradiva od značaja za Republiku Hrvatsku, vođenje evidencije o takvom gradivu, obveze njegovih vlasnika i posjednika te mjere zaštite. Uređuje se pravo prvokupa koje ima Republika Hrvatska te uvjeti i postupak izvoza ili iznošenja privatnog arhivskog gradiva iz zemlje.

Odredbe o dostupnosti i korištenju javnoga dokumentarnog i arhivskog gradiva potrebno je uskladiti s odgovarajućim odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama, Zakona o zaštiti osobnih podataka i Zakona o tajnosti podataka te ukloniti određena ograničenja dostupnosti gradiva koje je nastalo do 30. svibnja 1990. godine. Ukida se opći rok nedostupnosti u trajanju od trideset godina te utvrđuje da je javno dokumentarno i arhivsko gradivo dostupno od nastanka ukoliko temeljem ovog ili drugog zakona nije utvrđeno drukčije, budući da su ograničenja dostupnosti uređena drugim zakonima. Također je potrebno jasnije definirati obvezu tijela javne vlasti da prije predaje gradiva arhivu provedu postupke kojima se uklanjaju ograničenja dostupnosti temeljem pojedinih propisa koja više nisu nužna. U pogledu gradiva koje ima poseban značaj za jačanje svijesti o totalitarnim i nedemokratskim režimima u prošlosti i kulture sjećanja na njihove žrtve, potrebno je ukloniti

sva ograničenja dostupnosti takvog gradiva, vodeći pri tome računa o zaštiti privatnosti žrtava režima i drugih građana koji nisu bili nositelji ili sudionici u aktivnostima koje su te režime činile totalitarnima i nedemokratskima.

Zakonom je potrebno urediti i organizaciju javne arhivske službe i način rada arhiva. Javnu arhivsku službu čine državni arhivi, arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Uz mogućnost da se arhivi osnivaju kao pravne osobe, kako je bilo uređeno Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima iz 1997. godine, potrebno je omogućiti i osnivanje arhiva u sastavu pravnih osoba. Zakonom se uređuju nadležnosti i zadaće državnih arhiva, obvezne evidencije koje se vode u arhivima, uvjeti za osnivanje arhiva, osiguranje sredstava za rad arhiva, upravljanje arhivima. Uređuje se stručni i upravni nadzor nad radom arhiva. Također se uređuje sastav i način rada Hrvatskog arhivskog vijeća, koje pored poslova utvrđenih ovim Zakonom obavlja i poslove kulturnoga vijeća za arhivsku djelatnost.

Budući da ciljevi koji se žele postići ovim Zakonom uključuju i povećanje dostupnosti i iskoristivosti gradiva, što podrazumijeva i povećanje kapaciteta arhiva za preuzimanje arhivskog gradiva te unapređenje stručne osposobljenosti arhiva i stvaratelja arhivskog gradiva za zaštitu i očuvanje gradiva u digitalnom obliku, potrebno je predvidjeti aktivne mjere kojima će se to postići donošenjem Nacionalnog plana razvoja arhivske djelatnosti.

3. Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Ovim Zakonom unaprijedit će se i osuvremeniti sustav zaštite dokumentarnog i arhivskog gradiva u Republici Hrvatskoj te osigurati primjeren pravni okvir za dugoročnu zaštitu gradiva u digitalnom obliku, uz trajno očuvanje pouzdanosti i svih njegovih bitnih svojstava. Pravno uređena mogućnost digitalizacije gradiva doprinijet će digitalizaciji poslovnih procesa i usluga tijela javne vlasti.

Odredbe propisa koji uređuju dostupnost i korištenje javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva bit će usklađene s odgovarajućim odredbama novijih propisa koji uređuju pravo pristupa pojedinim kategorijama informacija u posjedu tijela javne vlasti: Zakona o pravu na pristup informacijama, Zakona o zaštiti osobnih podataka i Zakona o tajnosti podataka. Time će se ukloniti određene nejasnoće i moguće proturječnosti do kojih može doći u primjeni propisa.

Korisnicima arhivskog gradiva pružit će se povoljniji uvjeti u pogledu dostupnosti i mogućnosti korištenja gradiva.

Uvest će se primjereniji i racionalniji sustav zaštite privatnog arhivskog gradiva koji osigurava zaštitu ovoga gradiva.

Potaknut će se međusobna koordinacija i suradnja svih arhiva u okviru Sustava arhiva Republike Hrvatske koji vodi i koordinira Hrvatski državni arhiv.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona sredstva su osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

PRIJEDLOG ZAKONA O ARHIVSKOM GRADIVU I ARHIVIMA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuju se zaštita i obrada javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva, dostupnost i korištenje gradiva u arhivima, zaštita privatnog arhivskog gradiva, javna arhivska služba te nadležnosti i djelatnost arhiva.

(2) Arhivsko je gradivo od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu.

Svrha Zakona

Članak 2.

Svrha ovog Zakona je:

- osigurati očuvanje javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva
- podržati tijela javne vlasti u stvaranju i očuvanju javnog dokumentarnog gradiva o svojoj djelatnosti te doprinijeti povjerenju javnosti u njihov rad
- povećati dostupnost i iskoristivost informacija sadržanih u javnom dokumentarnom i arhivskom gradivu
- pružiti potporu u zaštiti i osiguranju dostupnosti privatnog arhivskog gradiva
- osigurati stvaranje, čuvanje i pretvorbu dokumentarnog i arhivskog gradiva u digitalni oblik.

Značenje pojmova

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

- a) *arhiv* je pravna osoba ili ustrojstvena jedinica u pravnoj osobi (arhiv u sastavu) čija je temeljna zadaća čuvati, obrađivati i omogućiti korištenje dokumentarnog i arhivskog gradiva sukladno odredbama ovoga Zakona
- b) *dokumentarno gradivo* su sve informacije zapisane na bilo kojem mediju, koje su nastale, zaprimljene ili prikupljene u obavljanju djelatnosti pravnih i fizičkih osoba te mogu pružiti uvid u aktivnosti i činjenice povezane s njihovom djelatnošću
- c) *javno dokumentarno gradivo* je gradivo nastalo ili prikupljeno djelatnošću tijela javne vlasti
- d) *dokumentarno gradivo u digitalnom obliku* je gradivo u digitalnom obliku zapisa i pohranjeno na strojno čitljivom nosaču informacija
- e) *dokumentarno gradivo u digitalnom obliku za trajno čuvanje* je gradivo čiji je sadržaj zapisan u digitalnom obliku i pohranjen na strojno čitljivom nosaču zapisa pri čemu takav digitalni oblik kao i nosač zapisa osigurava učinkovitu trajnu pohranu i sukladnost tehnološkom razvoju u skladu s ovim Zakonom
- f) *arhivsko gradivo* je odabrano dokumentarno gradivo koje ima trajnu vrijednost za kulturu, povijest, znanost ili druge djelatnosti, ili za zaštitu i ostvarivanje prava i interesa osoba i zajednica, radi čega se trajno čuva
- g) *javno arhivsko gradivo* je odabrano javno dokumentarno gradivo nastalo ili prikupljeno djelatnošću tijela javne vlasti
- h) *privatno arhivsko gradivo* je arhivsko gradivo nastalo djelovanjem privatnih pravnih i fizičkih osoba, koje nije nastalo u obavljanju javnih ovlasti i javne službe i nije u vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno pravnih osoba čiji su oni osnivači ili vlasnici
- i) *tijela javne vlasti* su tijela državne uprave, druga državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe i druga tijela koja imaju javne ovlasti, pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje obavljaju javnu službu, pravne osobe koje se temeljem posebnog propisa financiraju pretežito ili u cijelosti iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno iz javnih sredstava, kao i trgovačka društva u kojima Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedno većinsko vlasništvo
- j) *stvaratelj gradiva* je tijelo javne vlasti, pravna ili fizička osoba, grupa osoba koja obavlja određenu djelatnost i čijim djelovanjem nastaje dokumentarno i arhivsko gradivo
- k) *vrednovanje* je postupak kojim se utvrđuju rokovi čuvanja dokumentarnoga gradiva te odabire koje dokumentarno gradivo ima svojstvo arhivskog gradiva
- l) *pismohrana* je ustrojstvena jedinica tijela javne vlasti ili pravne osobe u kojoj se odlaže i čuva dokumentarno i arhivsko gradivo do predaje nadležnom arhivu.

Primjena drugih propisa

Članak 4.

(1) Na zaštitu i očuvanje gradiva koje je proglašeno kulturnim dobrom u pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se zakon i drugi propisi kojima se uređuju zaštita i očuvanje kulturnih dobara.

(2) Na pitanja u svezi sa zaštitom tajnosti podataka, zaštitom osobnih podataka te prava na pristup informacijama u odnosu na javno dokumentarno i javno arhivsko gradivo i privatno arhivsko gradivo koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se zakoni i drugi propisi kojima se uređuju zaštita tajnosti podataka, zaštita osobnih podataka i pravo na pristup informacijama.

Rodna jednakost

Članak 5.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

II. UPRAVLJANJE DOKUMENTARNIM GRADIVOM

Obveza sustavnog upravljanja dokumentarnim gradivom

Članak 6.

(1) Tijelo javne vlasti dužno je:

- osigurati da javno dokumentarno gradivo koje posjeduje bude primjereno zaštićeno, sređeno i opisano te dostupno ovlaštenim osobama u uređenom dokumentacijskom sustavu u skladu sa odredbama ovog Zakona
- osigurati prostore za odlaganje i čuvanje javnog dokumentarnog gradiva
- utvrditi pravila i postupke nastajanja izvornog javnog dokumentarnog gradiva u digitalnom obliku
- osigurati pretvorbu gradiva koje je u fizičkom ili analognom obliku u digitalni oblik
- obavještavati nadležni arhiv o svim značajnijim promjenama u svezi s gradivom i omogućiti mu uvid u stanje gradiva.

(2) Tijelo javne vlasti odgovorno je za ispunjenje obveza propisanih ovim Zakonom i kada za to tijelo određene poslove iz stavka 1. ovog članka obavlja drugo tijelo ili druga pravna ili fizička osoba.

(3) Uvjeti i način stvaranja, čuvanja, obrade, vrednovanja, pretvorbe u digitalni oblik, izlučivanja i predaje dokumentarnog gradiva te način provjere stručne osposobljenosti za obavljanje poslova u upravljanju dokumentarnim gradivom utvrdit će se pravilnikom o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva koji donosi ministar kulture.

Pretvorba gradiva u digitalni oblik

Članak 7.

(1) Dokumentarno gradivo može se radi zaštite, dostupnosti i u druge svrhe pretvoriti u drugi oblik sukladno pravilniku iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Pretvorba gradiva iz stavka 1. ovoga članka mora biti obavljena u obliku koji pruža jamstvo u pogledu pouzdanosti i uporabivosti gradiva sukladno ovome Zakonu:

- da su sačuvana sva bitna svojstva, sastavnice, učinci i uporabivost izvornoga gradiva (očuvanje cjelovitosti gradiva)

- da je pretvorba gradiva izvršena na način koji pruža razumno jamstvo da nije obavljeno neovlašteno i nedokumentirano dodavanje, mijenjanje ili uklanjanje svojstava gradiva, odnosno pojedinih podataka

- da je postupak pretvorbe obavljen u skladu s utvrđenim pravilima i da je primjereno dokumentiran u svrhu osiguranja i provjere ispravnosti i kakvoće pretvorbe

- da je pretvorba gradiva koje je predmetom zaštite autorskog prava izvršena uz poštivanje propisa koji uređuju autorsko pravo

- da je postupak pretvorbe obavljen u skladu s drugim propisima koji uređuju uvjete i postupke pretvorbe određenih vrsta dokumentarnog gradiva.

(3) Dokumentarno je gradivo u obliku u koji je pretvoreno jednakovrijedno izvornome gradivu ako je pretvorba u drugi oblik obavljena u skladu sa odredbama stavka 2. ovoga članka i pravilnikom iz stavka 4. ovoga članka.

(4) Način pretvorbe gradiva u drugi oblik, karakteristike tehnologije i postupaka koji pružaju razumno jamstvo da nije bilo neovlaštenog i nedokumentiranoga dodavanja, mijenjanja ili uklanjanja svojstava gradiva, odnosno pojedinih podataka i drugi zahtjevi za očuvanje uporabivosti dokumentarnog gradiva uredit će se pravilnikom iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona.

Uporabivost dokumentarnog gradiva

Članak 8.

(1) Tijelo javne vlasti dužno je osigurati da javno dokumentarno gradivo koje nastaje njegovim radom bude u obliku koji je prikladan za uporabu i pouzdanu pretvorbu u digitalni oblik radi njegovog čuvanja, predaje arhivu i ponovne uporabe.

(2) Tijelo javne vlasti dužno je osigurati cjelovitost javnog dokumentarnog gradiva a ispravci i dodavanje podataka, na koje fizičke i pravne osobe imaju pravo temeljem drugih propisa,

mogu se u javnom dokumentarnom gradivu obaviti samo na način koji omogućuje pouzdan naknadni uvid u to koji su podaci ispravljeni ili dodani.

(3) Tijelo javne vlasti ili druga osoba dužna je prije pretvorbe javnog dokumentarnog gradiva u digitalni oblik prethodno ishoditi potvrdu Hrvatskog državnog arhiva o sukladnosti pravila, tehnologije i postupaka pretvorbe i čuvanja gradiva s odredbama ovog Zakona te osigurati redovitu provjeru sukladnosti.

(4) Hrvatski državni arhiv dužan je obaviti provjeru sukladnosti iz stavka 3. ovog članka najmanje jedanput u dvije godine.

(5) Troškove izdavanja potvrde o sukladnosti i provjere sukladnosti iz stavka 3. ovog članka podmiruje tijelo javne vlasti, odnosno osoba koja je podnijela zahtjev za izdavanjem potvrde o sukladnosti.

(6) Protiv rješenja Hrvatskog državnog arhiva kojim se odlučuje o zahtjevu za izdavanje potvrde iz stavka 3. ovoga članka može se podnijeti žalba Ministarstvu kulture.

Popis javnog dokumentarnog gradiva s rokovima čuvanja

Članak 9.

(1) Tijelo javne vlasti dužno je za sve vrste gradiva koje nastaje njegovim radom odrediti rok čuvanja te takav popis javnog dokumentarnog gradiva s rokovima čuvanja dostaviti nadležnom državnom arhivu na odobrenje.

(2) U popisu s rokovima čuvanja javnog dokumentarnog gradiva iz stavka 1. ovoga članka treba, za svako područje djelatnosti ili vrstu poslova:

- navesti i po potrebi opisati dokumente, odnosno vrste dokumenata koji nastaju ili se može očekivati da će nastati u obavljanju odgovarajućih poslova
- utvrditi u kojem se obliku i koliko vremena dokumenti trebaju čuvati kod tijela javne vlasti

(3) Tijelo javne vlasti u čijem se posjedu nalazi i drugo javno dokumentarno gradivo, koje nije na popisu iz stavka 2. ovog članka, dužno je izraditi i nadležnom državnom arhivu dostaviti na odobrenje popis s rokovima čuvanja toga gradiva.

(4) Nadležni državni arhiv odobrava rješenjem popis s rokovima čuvanja javnog dokumentarnog gradiva iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka nakon provedenog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, koje se savjetovanje ne provodi za klasificirane podatke iz područja nacionalne sigurnosti.

(5) Nadležni državni arhiv može naknadno rješenjem odrediti da se izmijene pojedini rokovi čuvanja gradiva koji su prethodno odobreni.

(6) Protiv rješenja iz stavaka 4. i 5. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Predaja popisa cjelokupnog gradiva

Članak 10.

- (1) Tijelo javne vlasti dužno je nadležnom državnom arhivu dostaviti popise cjelokupnog javnog dokumentarnog i javnog arhivskog gradiva, odnosno ispravke i dopune popisa za dokumentacijske cjeline za koje je popis već dostavljen sukladno članku 9. ovoga Zakona, do kraja godine za prethodnu godinu, osim ako nadležni državni arhiv nije na zahtjev tijela javne vlasti odobrio dulji rok za dostavu podataka.
- (2) U popisima iz stavka 1. ovog članka navode se podaci koji identificiraju jedinice gradiva, podaci o vremenu nastanka, količini, vrsti, obliku i stvaratelju gradiva te podaci o dostupnosti i mogućim ograničenjima prava korištenja.
- (3) Nadležni državni arhiv može odobriti da se za pojedine cjeline ili vrste dokumentacije ne dostavljaju podaci iz stavka 2. ovoga članka ili da se dostavljaju samo zbirni podaci ako se radi o dokumentaciji za koju je utvrđeno da se neće trajno čuvati.
- (4) Ako se u posjedu tijela javne vlasti nalazi gradivo čije bi navođenje na popisima iz stavka 1. ovog članka bilo protivno odredbama drugog zakona, za takve se jedinice gradiva na popisu navode identifikator i samo oni podaci koji se prema odredbama drugog zakona mogu dostaviti arhivu.
- (5) Sadržaj, oblik i način dostave popisa iz stavka 1. ovog članka pobliže se uređuje pravilnikom iz članka 6. stavka 3. ovog Zakona.

Izlučivanje i uništavanje javnog dokumentarnog gradiva

Članak 11.

- (1) Javno dokumentarno gradivo u fizičkom obliku kojemu su protekli rokovi čuvanja i nema značenja za tekuće poslovanje stvaratelja gradiva niti svojstvo arhivskog gradiva ili kulturnoga dobra, prema odredbama ovoga Zakona može se izlučiti i uništiti.
- (2) Javno dokumentarno gradivo iz stavka 1. ovoga članka koje je pretvoreno u digitalni oblik u skladu s ovim Zakonom može se izlučiti i uništiti i prije isteka rokova čuvanja, osim ako ovim Zakonom ili drugim propisom nije drugačije određeno.
- (3) Ako je javno dokumentarno gradivo iz stavka 1. ovoga članka predmet zaštite autorskog prava, prilikom uništenja gradiva moraju se poštivati propisi koji uređuju autorsko pravo.
- (4) Nadležni državni arhiv rješenjem odobrava tijelu javne vlasti izlučivanje i uništavanje gradiva iz stavka 1. i 2. ovoga članka.
- (5) Tijelo javne vlasti dužno je prilikom uništavanja javnog dokumentarnog gradiva iz stavka 1. ovoga članka postupiti na način koji osigurava zaštitu tajnosti podataka i onemogućuje neovlašteni pristup osobnim podacima.
- (6) Protiv rješenja nadležnog državnog arhiva iz stavka 4. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu kulture.

Prestanak rada stvaratelja ili posjednika gradiva

Članak 12.

Tijelo koje donese akt o prestanku rada stvaratelja ili posjednika dokumentarnog i arhivskog gradiva, dužno je odrediti drugo tijelo javne vlasti ili pravnu osobu kao posjednika toga gradiva ili donijeti odluku o osiguranju uvjeta i sredstava za čuvanje i zaštitu gradiva sukladno odredbama ovog Zakona.

III. ODABIRANJE I PREDAJA JAVNOG ARHIVSKOG GRADIVA ARHIVIMA

Predaja javnog arhivskog gradiva arhivu

Članak 13.

- (1) Javno arhivsko gradivo predaje se nadležnom državnom arhivu u roku koji u pravilu nije dulji od 30 godina od njegova nastanka.
- (2) Javno arhivsko gradivo u digitalnom obliku predaje se državnom arhivu u pravilu u roku koji nije dulji od 10 godina od njegova nastanka, osim ako drugim zakonom odnosno podzakonskim aktom donesenim na temelju zakona nisu propisani dodatni uvjeti za čuvanje klasificiranih podataka.
- (3) Tijelo javne vlasti dužno je obavijestiti nadležni državni arhiv o javnom arhivskom gradivu koje mu nije predano u roku iz stavaka 1. i 2. ovog članka te navesti rok u kojem će biti predano.
- (4) Javno arhivsko gradivo predaje se nadležnom državnom arhivu sređeno, popisano, u zaokruženim cjelinama, tehnički opremljeno i u digitalnom obliku koji je primjeren za trajno čuvanje.
- (5) Državni arhiv može preuzeti gradivo i ako nisu zadovoljeni uvjeti iz stavka 4. ovoga članka, ako je to nužno radi zaštite i spašavanja gradiva.
- (6) Troškove predaje, uključujući sređivanje, popisivanje, opremanje i pretvorbu gradiva u digitalni oblik za trajno čuvanje, podmiruje tijelo javne vlasti koje ga predaje arhivu.
- (7) U slučaju dvojbe je li neko gradivo arhivsko, muzejsko ili knjižnično, odlučuje ministar kulture, uz prethodno mišljenje nadležnog vijeća prema posebnom zakonu.

Iznimka od obveze predaje arhivskog gradiva arhivu

Članak 14.

(1) Tijelo javne vlasti može se osloboditi obveze predaje javnog arhivskog gradiva nadležnom državnom arhivu ako je gradivo tom tijelu nužno za obavljanje poslova iz njegove nadležnosti, pod uvjetom da su osigurani uvjeti za primjereno čuvanje i korištenje gradiva.

(2) Odluku o zahtjevu tijela javne vlasti za oslobođenje od obveze predaje gradiva iz stavka 1. ovog članka donosi nadležni državni arhiv.

(3) Protiv odluke nadležnog državnog arhiva iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu kulture.

Posebne odredbe o predaji gradiva radi obavljanja djelatnosti

Članak 15.

(1) Javno dokumentarno i javno arhivsko gradivo je neotuđivo.

(2) Tijelo javne vlasti može svoje javno dokumentarno i javno arhivsko gradivo predati drugom tijelu javne vlasti kada je to potrebno radi obavljanja djelatnosti tijela kojemu se gradivo predaje.

(3) Javno dokumentarno i javno arhivsko gradivo može se iznimno predati privatnoj pravnoj ako je to nužno radi obavljanja djelatnosti koja je povjerena ili prenesena na tu osobu.

(4) Tijelo javne vlasti dužno je obavijestiti nadležni državni arhiv o predaji gradiva u slučajevima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

(5) Po prestanku razloga iz stavka 2. i 3. ovoga članka tijelo javne vlasti ili osoba kojoj je gradivo predano dužna je nadležnom državnom arhivu predati javno arhivsko gradivo koje se nalazi u njezinom posjedu sukladno članku 13. ovog Zakona.

Audiovizualna djela

Članak 16.

(1) Producenti audiovizualnih djela namijenjenih javnom prikazivanju koja čine dio audiovizualne baštine, dužni su u prvoj godini prikazivanja audiovizualnog djela predati Hrvatskome državnom arhivu distribucijsku kopiju proizvedenog djela, s odgovarajućom dokumentacijom (scenarij, knjiga snimanja, ispis dijaloga, plakat, izbor fotografija, podaci o autorskom i srodnim pravima).

(2) Godinu dana nakon prvog javnog prikazivanja audiovizualnog djela njegov je producent dužan Hrvatskom državnom arhivu predati izvorno gradivo snimljenog audiovizualnog djela.

(3) Pravna osoba čija je djelatnost uvoz i javno prikazivanje audiovizualnih djela u Republici Hrvatskoj dužna je Hrvatskom državnom arhivu dostaviti popis djela koja je uvezla u prethodnoj godini te reklamni materijal za svako uvezeno djelo (plakat, izbor fotografija).

(4) Ako osoba iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka ne ispuni propisane obveze, nadležni državni arhiv donijet će po službenoj dužnosti rješenje o predaji gradiva i izvršiti ga na njezin trošak.

(5) Protiv rješenja iz stavka 4. ovog članka žalba se podnosi Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

IV. KORIŠTENJE JAVNOG ARHIVSKOG GRADIVA

Rokovi dostupnosti gradiva

Članak 17.

(1) Javno arhivsko gradivo dostupno je od njegovog nastanka ako zakonom nije određeno drukčije.

(2) Javno arhivsko gradivo za koje je temeljem zakona utvrđeno ograničenje dostupnosti mogu koristiti samo ovlaštene osobe sukladno propisima kojima je ograničena dostupnost gradiva.

(3) Javno arhivsko gradivo koje sadrži klasificirane i druge tajne podatke dostupno je po isteku roka od 40 godina od nastanka isključivo uz prethodno provedeni postupak deklasifikacije ako drugim zakonom nije određeno drukčije.

(4) Javno arhivsko gradivo može se dati na korištenje prije isteka rokova iz stavaka 3. i 5. ovoga članka ako je temeljem zakona kojima se uređuje pravo na pristup informacijama i zaštita tajnosti podataka utvrđeno da javni interes, koji se ostvaruje dostupnošću podataka, preteže nad interesima koji se štite ili ako su prethodno poduzete mjere koje osiguravaju zaštitu javnih i privatnih interesa radi kojih je utvrđeno ograničenje dostupnosti, odnosno koje onemogućuju uvid u klasificirane podatke.

(5) Vlada Republike Hrvatske propisuje odlukom, na temelju prijedloga Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, rokove dostupnosti za javno arhivsko gradivo koje nije označeno stupnjem tajnosti sukladno propisima kojima se uređuje tajnost podataka, a sadrži projektnu i tehničku dokumentaciju štićenih i vojnih objekata, industrijskih postrojenja, infrastrukturnih objekata, druge podatke od nacionalnog interesa ili podatke o prirodnim i strateškim bogatstvima Republike Hrvatske.

Dostupnost gradiva koje sadrži osobne podatke

Članak 18.

(1) Osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje 100 godina od rođenja osobe na koju se osobni podatak odnosi ili nakon smrti osobe na koju se osobni podatak odnosi. Ako datum rođenja i datum smrti osobe nisu poznati ili je njihovo utvrđivanje povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje 70 godina od nastanka toga gradiva.

(2) Osobni podaci iz stavka 1. ovoga članka su podaci određeni posebnim zakonom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

(3) U slučaju davanja na korištenje javnoga arhivskog gradiva koje sadrži osobne podatke prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka, nadležni državni arhiv poduzet će potrebne tehničke mjere radi prikriivanja identiteta osobe na koju se osobni podaci odnose

(anonimizacija), a korisnik će potpisati izjavu kojom se obvezuje da neće otkriti identitet osobe na koju se osobni podaci odnose ako mu je poznat na temelju dostupnih podataka.

(4) Osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka:

- ako korištenje arhivskog gradiva zahtijeva osoba na koju se gradivo odnosi ili osoba koju ona ovlasti
- ako je od nastanka namijenjeno javnosti
- ako je osobni podatak osobe na koju se osobni podatak odnosi već postao dostupan javnosti ili je općepoznat
- ako na to pristane osoba na koju se osobni podatak odnosi
- ako je osoba na koju se osobni podatak odnosi sama ili putem druge osobe objavila taj podatak.

(5) Tehničke mjere iz stavka 3. ovoga članka poduzimaju se tako da se izvorno arhivsko gradivo ne ošteti ili uništi te da se nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka može u cijelosti koristiti.

(6) Korisnik koji smatra da je dostupnost osobnih podataka u javnom arhivskom gradivu ograničena protivno odredbama ovog članka ima pravo podnijeti zahtjev za prestanak tehničkih mjera zaštite osobnih podataka te je dužan zahtjev obrazložiti.

(7) U slučaju odbijanja zahtjeva iz stavka 6. ovoga članka, ravnatelj nadležnog državnog arhiva u roku od osam dana od podnošenja zahtjeva donosi pisano obrazloženo rješenje protiv kojeg je dopuštena žalba neovisnom nacionalnom nadzornom tijelu osnovanom u skladu sa posebnim Zakonom kojim se uređuje područje zaštite osobnih podataka.

Dostupnost gradiva nastalog do 30. svibnja 1990.

Članak 19.

(1) Javno arhivsko gradivo koje je nastalo do 30. svibnja 1990. godine dostupno je za korištenje bez ograničenja osim gradiva određenog odlukom Vlade Republike Hrvatske iz članka 17. stavka 5. ovoga Zakona i gradiva propisanog člankom 18. ovoga Zakona.

(2) Osobni podaci osobe koja je do 30. svibnja 1990. godine obnašala javne dužnosti te bila pripadnik ili suradnik službe sigurnosti tako da je sudjelovala u kršenju ili ograničavanju ljudskih prava i temeljnih sloboda trećih osoba, dostupni su bez ograničenja iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Svaka osoba čiji se osobni podaci nalaze u javnom arhivskom gradivu iz stavka 1. ovoga članka ima pravo o gradivu koje se na nju odnosi dati pisanu izjavu kojom osporava istinitost ili potpunost svojih osobnih podataka uz navođenje arhivskog fonda i arhivskog gradiva na koje se izjava odnosi.

(4) Nadležni državni arhiv mora dati na uvid izjavu iz stavka 3. ovoga članka svakom korisniku javnoga arhivskog gradiva na koje se izjava odnosi, i to zajedno s tim javnim arhivskim gradivom, a što su djelatnik korisničke službe nadležnoga državnog arhiva i korisnik obvezni potvrditi na preslici izjave upisivanjem nadnevka davanja izjave na uvid i potpisom.

Uvjeti korištenja gradiva u državnim arhivima

Članak 20.

- (1) Pravo na uvid u javno arhivsko gradivo imaju sve pravne i fizičke osobe pod jednakim uvjetima.
- (2) Uvid u javno arhivsko gradivo i obavijesna pomagala u državnim arhivima ne naplaćuje se.
- (3) Za izradu preslika, umnažanje, objavljivanje i druge oblike korištenja javnog arhivskog gradiva može se odrediti odgovarajuća naknada sukladno propisima.
- (4) Ako su preslike javnog arhivskog gradiva potrebne radi ostvarivanja prava u postupcima oslobođenima od plaćanja upravnih i sudskih pristojbi, za izradu preslika ne naplaćuje se naknada iz stavka 3. ovoga članka.
- (5) Na korištenje se u pravilu daju snimci javnog arhivskog gradiva.
- (6) Dokumente, potrebne u službene svrhe, arhivi u pravilu daju na korištenje u obliku ovjerovljena preslika.
- (7) Državnim tijelima može se posuditi izvorno javno arhivsko gradivo na određeno vrijeme i uz uvjet da se na trošak toga tijela prethodno izradi zaštitni preslik.
- (8) Izvorno javno arhivsko gradivo može se iznimno dati na korištenje ako ne postoje snimci toga gradiva ili ako to zahtijeva znanstvena metoda rada.
- (9) Javno arhivsko gradivo može se koristiti za izložbe izvan arhiva, ukoliko su osigurani uvjeti za njegovu zaštitu i sigurnost i uz obvezu da se zaštitno snimi o trošku posuditelja, prije predaje.
- (10) Javno arhivsko gradivo može se izvesti ili iznijeti izvan Republike Hrvatske u svrhu izlaganja, ekspertize ili provođenja mjera zaštite, uz odobrenje koje daje ministar kulture rješenjem.
- (11) Za nastalu štetu i povredu nečijeg prava učinjenu korištenjem javnog arhivskog gradiva odgovara osoba kojoj je odobreno korištenje gradiva.
- (12) Protiv rješenja iz stavka 10. ovog članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.
- (13) Uvjeti i način korištenja gradiva u državnim arhivima te naknade iz stavka 3. ovog članka uređuju se pravilnikom o korištenju javnog arhivskog gradiva u državnim arhivima koji donosi ministar kulture.

Postupak za odobravanje pristupa i ponovne uporabe gradiva u državnim arhivima

Članak 21.

- (1) Javno arhivsko gradivo u državnim arhivima koristi se na temelju zahtjeva za pristup i ponovnu uporabu gradiva u arhivu.

(2) Korisnik koji traži gradivo ili podatke koji nisu javno dostupni, u zahtjevu za pristup i ponovnu uporabu gradiva navodi i dokaze koji su nužni za utvrđivanje njegova prava na pristup i ponovnu uporabu gradiva.

(3) Državni arhiv dužan je omogućiti pristup i ponovnu uporabu gradiva u razumnom roku vodeći računa o žurnosti zahtjeva i o tome da rok za odgovor na korisnikov zahtjev ne može biti dulji od rokova koji su utvrđeni zakonom kojim se uređuje pravo na pristup informacijama.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovog članka, državni arhiv može odrediti i dulji rok u kojem gradivo neće biti dostupno za pristup i ponovnu uporabu ako je gradivo u takvu stanju da bi pristupom i ponovnom uporabom prije poduzimanja odgovarajućih mjera zaštite moglo doći do oštećenja ili gubitka bitnih svojstava gradiva.

(5) O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka rješenjem odlučuje državni arhiv.

(6) Protiv rješenja državnog arhiva iz stavka 5. ovoga članka može se podnijeti žalba u roku od 15 dana Povjereniku za informiranje.

V. PRIVATNO ARHIVSKO GRADIVO

Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva

Članak 22.

(1) Privatno arhivsko gradivo koje ima poseban značaj za povijest, znanost i kulturu upisuje se u Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva temeljem rješenja Hrvatskog državnog arhiva.

(2) Vlasnici ili posjednici privatnog dokumentarnog i arhivskog gradiva koje je od osobitog značaja za povijest Domovinskog rata, a nije prema odredbama zakona koji uređuje prikupljanje, zaštitu i istraživanje dokumentacije o Domovinskom ratu predano nadležnoj ustanovi, dužni su prijaviti to gradivo radi upisa u Upisnik iz stavka 1. ovog članka.

(3) U Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva upisuju se sljedeći podaci:

- tvrtka i sjedište, odnosno ime, prezime i prebivalište vlasnika i posjednika te ime, prezime i prebivalište odgovorne osobe
- osnovni podaci o stvaratelju arhivskog gradiva
- kratki opis sadržaja, datum nastanka, vrsta i količina gradiva
- osnovni podaci o mjestu i uvjetima čuvanja gradiva te uvjetima njegova korištenja
- datum upisa te oznaka i datum rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra, ako je takvo rješenje doneseno.

(4) Protiv rješenja iz stavka 1. ovog članka može se podnijeti žalba Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Obveze vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva

Članak 23.

(1) Vlasnici ili posjednici privatnog arhivskog gradiva koji čuvaju arhivsko gradivo ili pojedinačne dokumente trajne vrijednosti, obvezni su:

- obavijestiti nadležni državni arhiv o posjedovanju gradiva,
- čuvati gradivo i poduzimati mjere potrebne za njegovo sigurno čuvanje i zaštitu,
- srediti gradivo i izraditi popis,
- dopustiti ovlaštenoj osobi nadležnoga državnog arhiva da pregleda gradivo i po potrebi provede sigurnosno snimanje.

(2) Ako vlasnik ili posjednik privatnog arhivskog gradiva nije u mogućnosti srediti gradivo i izraditi popis, dužan je dopustiti nadležnom državnom arhivu da to učini o svom trošku.

(3) U slučaju pretvorbe gradiva iz stavka 1. ovoga članka u digitalni oblik, vlasnici ili posjednici privatnog arhivskog gradiva obvezni su pridržavati se pravilnika iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona.

Kršenje obveze čuvanja privatnog arhivskog gradiva

Članak 24.

(1) Ako vlasnik ili posjednik privatnog arhivskog gradiva nemarno ili nestručno čuva gradivo, tako da postoji opasnost da ono bude oštećeno ili uništeno, pa ni nakon opomene nadležnoga državnog arhiva u ostavljenom roku ne osigura uvjete za pravilno čuvanje i stručno održavanje arhivskog gradiva, nadležni državni arhiv može rješenjem odrediti da se arhivsko gradivo preda arhivu na čuvanje dok vlasnik ili posjednik ne dokaže da je osigurao propisane uvjete, i to rješenje izvršiti.

(2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka žalba se podnosi Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Izvoz ili iznošenje privatnog arhivskog gradiva

Članak 25.

(1) Vlasnici ili posjednici privatnog arhivskog gradiva, koji namjeravaju svoje gradivo izvesti ili iznijeti iz Republike Hrvatske, dužni su, bez obzira jesu li upisani u Upisnik iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona, zatražiti odobrenje koje rješenjem izdaje ministar kulture.

(2) Ministar kulture može odobriti izvoz ili iznošenje privatnog arhivskog gradiva iz Republike Hrvatske nakon pribavljenog mišljenja nadležnoga državnog arhiva.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.

Promet privatnim arhivskim gradivom

Članak 26.

(1) Državni arhivi imaju pravo prvokupa arhivskog gradiva u privatnome vlasništvu.

(2) Vlasnici privatnog arhivskog gradiva koji žele prodati svoje arhivsko gradivo, dužni su ga najprije ponuditi nadležnom državnom arhivu na čijem području imaju svoje sjedište, odnosno prebivalište. U ponudi moraju navesti cijenu i druge uvjete prodaje.

(3) Nadležni državni arhiv koji ne želi koristiti svoje pravo prvokupa dužan je u roku od 30 dana od dana prijama ponude, o ponudi izvijestiti Hrvatski državni arhiv, koji se u roku od narednih 30 dana mora očitovati o ponudi.

(4) Ako ponuda ne bude prihvaćena u roku od 60 dana od njene predaje nadležnom državnom arhivu, vlasnik može svoje arhivsko gradivo prodati drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi, uz cijenu koja nije niža od cijene navedene u ponudi nadležnom državnom arhivu i pod uvjetima koji za kupca nisu ni u čemu povoljniji od uvjeta sadržanih u ponudi nadležnom državnom arhivu.

(5) Pravni posao sklopljen suprotno odredbama stavaka 2. i 4. ovog članka ništetan je.

Korištenje privatnog arhivskog gradiva

Članak 27.

(1) Privatni arhivi i drugi posjednici privatnog arhivskog gradiva upisani u Upisnik iz članka 22. stavka 1. ovog Zakona dužni su utvrditi uvjete korištenja njihova arhivskog gradiva.

(2) Za arhivsko gradivo iz stavka 1. ovog članka za koje je utvrđeno svojstvo kulturnog dobra u pogledu dostupnosti primjenjuju se odgovarajuće odredbe propisa o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Arhivsko gradivo vjerskih zajednica

Članak 28.

(1) Na zaštitu i očuvanje arhivskog gradiva vjerskih zajednica, primjenjuju se odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje privatno arhivsko gradivo.

(2) Vjerske zajednice mogu radi osiguranja skrbi o gradivu iz stavka 1. ovoga članka, sklopiti sporazum s nadležnim državnim arhivom.

VI. ARHIVSKA SLUŽBA

Javna arhivska služba

Članak 29.

(1) Javnu arhivsku službu obavljaju državni arhivi i arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Sustav arhiva Republike Hrvatske čine Hrvatski državni arhiv, područni državni arhivi, arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te arhivi iz članka 30. stavka 1. ovog Zakona.

Privatni i specijalizirani arhivi

Članak 30.

- (1) Privatni i specijalizirani arhivi (sveučilišni arhivi, gospodarski arhivi, arhivi vjerskih zajednica, arhivi banaka i dr.) mogu prikupljati i čuvati dokumentarno i arhivsko gradivo nastalo radom svojih osnivača i drugih domaćih pravnih i fizičkih osoba.
- (2) Specijalizirani arhivi koji se osnivaju za zaštitu, obradu i korištenje javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva, kao i privatni arhivi, mogu se osnovati na temelju pribavljene prethodne suglasnosti ministra kulture.
- (3) Privatni i specijalizirani arhivi imaju stručno vijeće i druga tijela propisana zakonom.

Nadležnost arhiva

Članak 31.

- (1) Hrvatski državni arhiv nadležan je za dokumentarno i arhivsko gradivo nastalo radom stvaratelja dokumentarnog i arhivskog gradiva koji su djelovali ili djeluju na čitavom ili većem dijelu područja Republike Hrvatske, odnosno koji imaju značaj za Republiku Hrvatsku u cjelini.
- (2) Područni državni arhivi nadležni su za dokumentarno i arhivsko gradivo nastalo radom stvaratelja dokumentarnog i arhivskog gradiva koji su djelovali ili djeluju na području jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i čija je djelatnost značajna prvenstveno za to područje.
- (3) Arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nadležni su za javno dokumentarno i arhivsko gradivo koje je nastalo djelovanjem ili je u posjedu tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te javnih ustanova i drugih pravnih osoba čije su one osnivači ili vlasnici.
- (4) Nadležnost arhiva utvrđuje se aktom o osnivanju sukladno odredbama ovoga Zakona.

Hrvatski državni arhiv

Članak 32.

- (1) Hrvatski državni arhiv, kao središnji i matični arhiv:
 - vodi i koordinira Sustav arhiva Republike Hrvatske

- donosi smjernice, preporuke i upute u svezi sa stručnim radom u arhivima te čuvanjem, zaštitom i upravljanjem javnim dokumentarnim i arhivskim gradivom izvan arhiva
- pruža stručnu pomoć i skrbi za unapređenje stručnoga rada u arhivima
- daje mišljenje o programima rada državnih arhiva
- priprema i usklađuje provedbu zajedničkih programa razvoja djelatnosti te drugih oblika suradnje u javnoj arhivskoj službi
- skrbi za osposobljavanje i stručno usavršavanje na području upravljanja dokumentarnim i arhivskim gradivom
- prikuplja podatke i dokumentaciju o arhivskome gradivu u inozemstvu koje je od značaja za Republiku Hrvatsku
- donosi ogledne popise s rokovima čuvanja dokumentarnog gradiva za pojedina područja djelatnosti ili pojedine vrste poslova
- obavlja druge poslove utvrđene ovim Zakonom.

(2) U sastavu Hrvatskog državnog arhiva djeluje nacionalni filmski arhiv.

Djelatnost državnih arhiva

Članak 33.

(1) Državni arhivi obavljaju sljedeće poslove:

- vode evidencije i dokumentaciju o javnom dokumentarnom i javnom arhivskom gradivu tijela javne vlasti u svojoj nadležnosti
- pružaju podršku tijelima javne vlasti u čuvanju, zaštiti, obradi, vrednovanju, odabiranju i izlučivanju javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva
- obavljaju stručni nadzor nad gradivom u posjedu tijela javne vlasti u svojoj nadležnosti te nad privatnim arhivskim gradivom
- skrbe za gradivo u arhivu, njegov integritet, dostupnost i iskoristivost, obavljaju restauraciju, konzervaciju i snimanje gradiva te provode i druge mjere zaštite gradiva
- preuzimaju i obrađuju javno arhivsko gradivo u okviru svoje nadležnosti, prikupljaju i obrađuju privatno arhivsko gradivo
- omogućuju i potiču korištenje arhivskog gradiva
- priređuju izložbe, predavanja i druge oblike predstavljanja arhivskog gradiva i arhivske djelatnosti javnosti
- bave se znanstvenim i stručnim radom na području informacijskih znanosti, povijesti i drugih bliskih disciplina
- istražuju arhivsko gradivo u inozemstvu koje se odnosi na hrvatsku povijest i iseljništvo
- organiziraju programe osposobljavanja i stručnog usavršavanja

- objavljuju arhivsko gradivo i druge publikacije
- obavljaju druge poslove određene ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Državni arhivi mogu tijelima javne vlasti i drugim pravnim i fizičkim osobama pružati stručnu pomoć i usluge u upravljanju njihovim gradivom.

Nadzor nad radom stvaratelja, vlasnikom ili posjednikom gradiva

Članak 34.

(1) Stručni nadzor nad upravljanjem javnim dokumentarnim i javnim arhivskim gradivom tijela javne vlasti obavlja nadležni državni arhiv.

(2) Tijelo javne vlasti dužno je nadležnom državnom arhivu omogućiti obavljanje stručnog nadzora nad upravljanjem javnim dokumentarnim i javnim arhivskim gradivom.

(3) Nadležni državni arhiv koji obavlja stručni nadzor utvrđuje udovoljava li način upravljanja gradivom odredbama ovoga Zakona i stručnim normama te daje preporuke za unapređenje sustava upravljanja gradivom, odnosno za uklanjanje nedostataka u određenom roku.

(4) Nadležni državni arhiv izdat će rješenje o otklanjanju nedostataka:

- ako uočeni nedostaci nisu otklonjeni u određenom roku
- ako je gradivo izloženo opasnosti od oštećenja, gubitka ili nestanka.

(5) Ako tijelo javne vlasti ne provede mjere zaštite gradiva u roku određenom rješenjem iz stavka 4. ovog članka, provest će ih nadležni državni arhiv na trošak tijela javne vlasti.

(6) Protiv rješenja iz stavka 4. ovog članka može se izjaviti žalba Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(7) Odredbe ovoga članka primjenjuju se na vlasnike i posjednike privatnog dokumentarnog i arhivskog gradiva.

Evidencije u arhivima

Članak 35.

(1) Arhivi vode:

- knjigu primljenoga gradiva
- knjigu pohranjenoga gradiva
- popis arhivskih fondova i zbirki u arhivu (opći inventar)
- popise gradiva za pojedine fondove i zbirke u arhivu
- evidenciju o korištenju gradiva u arhivu.

(2) Pored evidencija iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski državni arhiv vodi:

- Registar arhivskih fondova i zbirke Republike Hrvatske
- Upisnik arhiva
- Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva
- Popis stvaratelja dokumentarnog i arhivskog gradiva u nadležnosti javnih arhiva.

(3) Evidencije iz stavka 1. podstavka 1., 3. i 4. te evidencije iz stavka 2. ovoga članka objavljuju se u strojno čitljivom i otvorenom obliku.

(4) Pravilnik o vođenju evidencija iz stavaka 1. i 2. ovoga članka donosi ministar kulture.

Osnivanje arhiva

Članak 36.

(1) Državne arhive osniva Republika Hrvatska.

(2) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu osnovati svoj arhiv.

(3) Više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu osnovati zajednički arhiv, a međusobne odnose urediti ugovorom.

(4) Ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne osnuje svoj arhiv, poslove iz članka 31. stavka 3. ovoga Zakona o njenom trošku obavlja područni državni arhiv nadležan za područje te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(5) Specijalizirane i privatne arhive mogu osnivati druge pravne i fizičke osobe, sukladno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa.

Uvjeti za osnivanje arhiva

Članak 37.

(1) Arhiv se može osnovati ako je:

- osiguran potreban i primjeren radni i spremišni prostor, te odgovarajuća oprema,
- osiguran rad stručnoga arhivskog osoblja,
- osigurana novčana sredstva za osnivanje i početak rada arhiva, kao i sredstva za njegov rad.

(2) Postojanje uvjeta za osnivanje arhiva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te specijaliziranih i privatnih arhiva, utvrđuje rješenjem Ministarstva kulture.

(3) Protiv rješenja Ministarstva kulture iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.

(4) Ministar kulture donosi pravilnik kojim se propisuju uvjeti smještaja, opreme, zaštite i obrade arhivskog gradiva, te broj i struktura stručnog osoblja arhiva.

Sredstva za rad arhiva

Članak 38.

- (1) Sredstva za rad državnih arhiva osiguravaju se u državnom proračunu.
- (2) Sredstva za rad ostalih arhiva osiguravaju njihovi osnivači.
- (3) Prostor za rad i spremišni prostor područnih državnih arhiva osiguravaju gradovi u kojima arhiv ima svoje sjedište, a opremu im osigurava Republika Hrvatska.
- (4) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje nisu osnovale svoje arhive i svoje gradivo predaju državnom arhivu, snose troškove preuzimanja, smještaja, čuvanja, obrade i zaštite svoga arhivskog gradiva.
- (5) Uzajamne obveze iz stavka 4. ovoga članka utvrđuju se ugovorom između državnog arhiva i jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave čije se gradivo čuva u državnom arhivu.
- (6) Sredstva za rad arhiva osiguravaju se i prihodima od obavljanja djelatnosti arhiva i na drugi način u skladu sa zakonom.

Prestanak rada arhiva

Članak 39.

- (1) Odluku o prestanku rada arhiva donosi osnivač arhiva iz članka 36. stavaka 2., 3. i 5. ovoga Zakona uz prethodnu suglasnost Ministarstva kulture.
- (2) Odlukom o prestanku rada arhiva iz stavka 1. ovoga članka određuje se tko preuzima dokumentarno i arhivsko gradivo arhiva koji je prestao s radom.

Upravljanje državnim arhivom

Članak 40.

- (1) Državnim arhivom koji je osnovan kao pravna osoba upravlja ravnatelj arhiva.
- (2) Državnim arhivom u sastavu upravlja voditelj arhiva, koji mora ispunjavati uvjete iz stavka 3. i 4. ovoga članka.
- (3) Ravnateljem državnog arhiva, temeljem predloženog programa rada, može se imenovati osoba koja ima završen sveučilišni diplomski ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij, najmanje tri godine rada u arhivu ili najmanje pet godina rada, te položen stručni ispit iz arhivske struke, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete utvrđene statutom arhiva.
- (4) Ravnateljem iz stavka 3. ovoga članka može se imenovati i osoba koja nije položila stručni ispit iz arhivske struke, ako se na temelju dosadašnjeg rada može očekivati da će s

uspjehom voditi državni arhiv i uz obvezu polaganja stručnog ispita u roku od 2 godine od dana imenovanja.

(5) Ravnatelja Hrvatskog državnog arhiva imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra kulture.

(6) Ravnatelje područnih državnih arhiva imenuje i razrješava ministar kulture.

(7) Ravnatelje ostalih arhiva imenuje i razrješava osnivač.

(8) Ravnatelji arhiva imenuju se na četiri godine na temelju javnoga natječaja i mogu biti ponovno imenovani.

Upravno vijeće

Članak 41.

(1) Državni arhivi s više od dvadeset zaposlenika imaju upravno vijeće koje obavlja sljedeće poslove:

- donosi program rada arhiva i nadzire njegovo izvršavanje
- usvaja financijski plan
- donosi izvješće o izvršenju programa rada arhiva
- donosi izvješće o izvršavanju godišnjeg financijskog plana
- donosi statut arhiva uz suglasnost osnivača
- daje osnivaču i ravnatelju arhiva prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima
- obavlja druge poslove određene zakonom ili statutom arhiva.

(2) Upravno vijeće ima pet članova od kojih četiri imenuje osnivač državnog arhiva, a jednog biraju zaposlenici sukladno zakonu kojim se uređuju radni odnosi.

(3) Za člana upravnog vijeća osnivač državnog arhiva može imenovati osobu koja ima završen sveučilišni diplomski ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij, te tri godine rada.

(4) Način rada Upravnog vijeća pobliže se uređuje statutom arhiva.

Stručno vijeće arhiva

Članak 42.

(1) Arhivi imaju stručno vijeće.

(2) Stručno vijeće raspravlja o stručnim pitanjima rada arhiva, razmatra i predlaže programe rada, razmatra izvješća o radu, daje mišljenja i prijedloge u svezi s načinom i organizacijom obavljanja poslova iz djelatnosti arhiva, razvojem djelatnosti te obavlja i druge stručne poslove u skladu sa statutom arhiva.

(3) Član stručnog vijeća arhiva može biti zaposlenik arhiva koji ima završen najmanje preddiplomski sveučilišni ili stručni studij ili s njim izjednačen studij.

(4) Sastav stručnoga vijeća utvrđuje se statutom arhiva, odnosno pravne osobe u čijem se sastavu arhiv nalazi.

Stručno osoblje u arhivima

Članak 43.

(1) Stručne poslove u arhivima obavlja stručno osoblje u arhivskim i drugim stručnim zvanjima.

(2) Ministar kulture donosi rješenje o stjecanju viših stručnih arhivskih zvanja i drugih viših zvanja u arhivskoj struci u skladu s odredbama pravilnika iz stavka 4. ovoga članka uz stručno mišljenje Hrvatskog arhivskog vijeća.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.

(4) Stručna arhivska zvanja i druga zvanja u arhivskoj struci te uvjete i način njihova stjecanja propisuje pravilnikom ministar kulture.

Upravni i stručni nadzor nad radom arhiva

Članak 44.

(1) Upravni nadzor nad radom arhiva čiji je osnivač Republika Hrvatska obavlja Ministarstvo kulture.

(2) Upravni nadzor nad radom ostalih arhiva obavljaju uredi državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave, odnosno ured Grada Zagreba nadležan za poslove kulture.

(3) Stručni nadzor nad radom Hrvatskog državnog arhiva obavlja Ministarstvo kulture.

(4) Stručni nadzor nad radom područnih državnih arhiva i arhiva kojima je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obavlja Hrvatski državni arhiv, a stručni nadzor nad radom privatnih i specijaliziranih arhiva obavljaju nadležni državni arhivi.

Hrvatsko arhivsko vijeće

Članak 45.

(1) Hrvatsko arhivsko vijeće je savjetodavno tijelo ministra kulture koje obavlja savjetodavne i stručne poslove u arhivskoj djelatnosti prema odredbama ovoga Zakona, a osobito:

- raspravlja o općim pitanjima iz arhivske djelatnosti, daje preporuke i mišljenja o unapređenju djelatnosti
- potiče unapređenje normi i propisa od značaja za arhivsku djelatnost

- razmatra i predlaže programe razvoja arhivske djelatnosti
- razmatra programe rada i godišnja izvješća o radu državnih arhiva
- daje mišljenje o potrebi i uvjetima za osnivanje arhiva
- daje ministru kulture stručno mišljenje o stjecanju viših stručnih arhivskih zvanja i drugih viših zvanja u arhivskoj struci
- obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Hrvatsko arhivsko vijeće ima sedam članova od kojih je jedan predsjednik Vijeća.

(3) Predsjednika i druge članove Hrvatskog arhivskog vijeća imenuje i razrješuje ministar kulture. Za predsjednika i druge članove Hrvatskog arhivskog vijeća mogu se imenovati osobe koje su istaknuli stručnjaci u područjima od značaja za arhivsku djelatnost.

(4) Ministar kulture pokreće postupak imenovanja predsjednika i članova Hrvatskoga arhivskog vijeća pozivom arhivima, strukovnim udrugama i drugim osobama povezanim s arhivskom djelatnošću da podnesu pisane i obrazložene prijedloge osoba za izbor predsjednika i članova Hrvatskoga arhivskog vijeća.

(5) Javni poziv iz stavka 4. ovoga članka objavljuje se na mrežnim stranicama Ministarstva kulture, a rok za podnošenje prijedloga ne može biti kraći od 15 dana od dana objave javnog poziva.

(6) Mandat članova Hrvatskoga arhivskog vijeća traje četiri godine.

(7) Hrvatsko arhivsko vijeće donosi poslovnik o svome radu.

(8) Stručne i administrativne poslove za Hrvatsko arhivsko vijeće obavljaju stručne službe Ministarstva kulture.

Nacionalni plan razvoja arhivske djelatnosti

Članak 46.

(1) Aktivnosti i mjere kojima će se osigurati uvjeti za daljnji razvoj arhivske djelatnosti u skladu s ciljevima i odredbama ovog Zakona uredit će se Nacionalnim planom razvoja arhivske djelatnosti.

(2) Plan iz stavka 1. ovog članka donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva kulture.

VII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 47.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja obavi pretvorbu gradiva u digitalni oblik bez potvrde Hrvatskog državnog arhiva o sukladnosti pravila, tehnologije i postupaka pretvorbe i čuvanja gradiva s odredbama ovog Zakona (članak 8. stavak 3.)

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Ako prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počini fizička osoba, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 48.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

- javno arhivsko ili dokumentarno gradivo preda drugoj osobi, a ne obavijesti o tome nadležni državni arhiv (članak 15. stavak 4.)
- kao producent audiovizualnih djela nadležnom državnom arhivu ne preda distribucijsku kopiju audiovizualnog djela s odgovarajućom dokumentacijom ili ne preda izvorno gradivo snimljenog audiovizualnog djela (članak 16. stavci 1. i 2.)
- kao vlasnik ili posjednika privatnog arhivskog gradiva niti nakon opomene nadležnog državnog arhiva u ostavljenom roku ne osigura uvjete za pravilno čuvanje i stručno održavanje arhivskog gradiva (članak 24. stavak 1.)
- kao vlasnik privatnog arhivskog gradiva upisanog u Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva proda svoje gradivo drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi, a nije ga prethodno ponudio državnom arhivu na čijem području ima svoje sjedište (članak 26. stavak 2.)
- kao vlasnik privatnog arhivskog gradiva upisanog u Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva proda svoje gradivo drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi po cijeni koja je niža od cijene navedene u ponudi nadležnom državnom arhivu ili pod uvjetima koji su za kupca povoljniji od uvjeta sadržanih u ponudi nadležnom državnom arhivu (članak 26. stavak 4.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Ako prekršaj iz stavka 1. podstavka 3., 4. i 5. ovoga članka počini fizička osoba, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Primjena propisa

Članak 49.

Postupci započeti prema odredbama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“ broj 105/97, 64/00, 65/09, 125/11- Kazneni zakon, 46/17) dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Usklađivanje akata

Članak 50.

(1) Državni arhivi dužni su u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoj rad, poslovanje i opće akte s odredbama ovoga Zakona.

(2) Tijela javne vlasti dužna su opće akte, kojima se uređuju pitanja od značaja za upravljanje javnim dokumentarnim i arhivskim gradivom, uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 6. stavka 3. ovog Zakona.

Donošenje provedbenih propisa

Članak 51.

(1) Ministar kulture donijet će u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnik iz članka 6. stavka 3., a pravilnike iz članka 20. stavka 13., članka 35. stavka 4., članka 37. stavka 4. i članka 43. stavka 4. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se:

- Pravilnik o korištenju arhivskog gradiva („Narodne novine“ broj 67/99)
- Pravilnik o predaji arhivskog gradiva arhivima („Narodne novine“ broj 90/02)
- Pravilnik o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskog gradiva („Narodne novine“ broj 90/02)
- Pravilnik o evidencijama u arhivima („Narodne novine“ broj 90/02, 106/07)
- Pravilnik o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva („Narodne novine“ broj 63/04, 106/07)
- Pravilnik o uvjetima smještaja, opreme, zaštite i obrade arhivskog gradiva, broju i strukturi stručnog osoblja arhiva („Narodne novine“ broj 65/04)
- Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u arhivskoj struci („Narodne novine“ broj 107/10)
- Pravilnik o stručnom usavršavanju i provjeri stručne osposobljenosti djelatnika u pismohranama („Narodne novine“ broj 93/04).

Donošenje plana

Članak 52.

Ministarstvo kulture predložit će Vladi Republike Hrvatske donošenje Nacionalnog plana razvoja arhivske djelatnosti iz članka 46. ovog Zakona u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Računanje rokova

Članak 53.

Za arhivsko gradivo koje je nastalo prije stupanja na snagu ovog Zakona, rok iz članka 13. stavka 2. ovog Zakona počinje teći danom stupanja na snagu pravilnika iz članka 6. stavka 3. ovog Zakona.

Stručna zvanja stečena prema ranijim propisima

Članak 54.

Osobe koje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju stručne poslove u arhivima nastavljaju s radom u svojim stručnim zvanjima stečenima prema odredbama zakona i drugih propisa koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Prestanak važenja zakona

Članak 55.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“ broj 105/97, 64/00, 65/09, 125/11, 46/17).

Stupanje na snagu ovoga Zakona

Članak 56.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. propisuje se da se ovim Zakonom uređuju zaštita i obrada javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva, dostupnost i korištenje gradiva u arhivima, zaštita privatnog arhivskog gradiva, javna arhivska služba te nadležnosti i djelatnost arhiva. Arhivsko je gradivo od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu.

Člankom 2. određuje se da je svrha ovog Zakona osigurati očuvanje javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva, podržati tijela javne vlasti u stvaranju i očuvanju javnog dokumentarnog gradiva o svojoj djelatnosti te doprinijeti povjerenju javnosti u njihov rad, povećati dostupnost i iskoristivost informacija sadržanih u javnom dokumentarnom i arhivskom gradivu, pružiti potporu u zaštiti i osiguranju dostupnosti privatnog arhivskog gradiva te osigurati stvaranje, čuvanje i pretvorbu dokumentarnog i arhivskog gradiva u digitalni oblik.

Člankom 3. definiraju se značenja sljedećih pojmova: arhiv, dokumentarno gradivo, javno dokumentarno gradivo, dokumentarno gradivo u digitalno obliku, dokumentarno gradivo u digitalnom obliku za trajno čuvanje, arhivsko gradivo, javno arhivsko gradivo, privatno arhivsko gradivo, tijela javne vlasti, stvaratelj gradiva, vrednovanje i pismohrana.

Člankom 4. propisuje se da na zaštitu i očuvanje gradiva koje je proglašeno kulturnim dobrom u pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju zakon i drugi propisi kojima se uređuju zaštita i očuvanje kulturnih dobara. Na pitanja u svezi sa zaštitom tajnosti podataka, zaštitom osobnih podataka te prava na pristup informacijama u odnosu na javno

dokumentarno i javno arhivsko gradivo i privatno arhivsko gradivo koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se zakoni i drugi propisi kojima se uređuju zaštita tajnosti podataka, zaštita osobnih podataka i pravo na pristup informacijama.

Člankom 5. propisuje se da se izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose jednako na muški i ženski rod.

Člankom 6. propisuje se da je tijelo javne vlasti dužno osigurati da javno dokumentarno gradivo koje posjeduje bude primjereno zaštićeno, sređeno i opisano te dostupno ovlaštenim osobama u uređenom dokumentacijskom sustavu u skladu sa odredbama ovog Zakona, osigurati prostore za odlaganje i čuvanje javnog dokumentarnog gradiva, utvrditi pravila i postupke nastajanja izvornog javnog dokumentarnog gradiva u digitalnom obliku, osigurati pretvorbu gradiva koje je u fizičkom ili analognom obliku u digitalni oblik, obavještavati nadležni arhiv o svim značajnijim promjenama u svezi s gradivom i omogućiti mu uvid u stanje gradiva. Tijelo javne vlasti odgovorno je za ispunjenje obveza propisanih ovim Zakonom i kada za to tijelo određene poslove iz stavka 1. ovog članka obavlja drugo tijelo ili druga pravna ili fizička osoba. Uvjeti i način stvaranja, čuvanja, obrade, vrednovanja, pretvorbe u digitalni oblik, izlučivanja i predaje dokumentarnog gradiva te način provjere stručne osposobljenosti za obavljanje poslova u upravljanju dokumentarnim gradivom utvrdit će se pravilnikom o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva koji donosi ministar kulture.

Člankom 7. propisuje se da se dokumentarno gradivo može radi zaštite, dostupnosti i u druge svrhe pretvoriti u drugi oblik sukladno pravilniku. Pretvorba dokumentarnog gradiva mora biti obavljena u obliku koji pruža jamstvo u pogledu pouzdanosti i uporabivosti gradiva sukladno ovo Zakonu: da su sačuvana sva bitna svojstva, sastavnice, učinci i uporabivost izvornoga gradiva (očuvanje cjelovitosti gradiva), da je pretvorba gradiva izvršena na način koji pruža razumno jamstvo da nije obavljeno neovlašteno i nedokumentirano dodavanje, mijenjanje ili uklanjanje svojstava gradiva, odnosno pojedinih podataka, da je postupak pretvorbe obavljen u skladu s utvrđenim pravilima i da je primjereno dokumentiran u svrhu osiguranja i provjere ispravnosti i kakvoće pretvorbe, da je pretvorba gradiva koje je predmetom zaštite autorskog prava izvršena uz poštivanje propisa koji uređuju autorsko pravo, da je postupak pretvorbe obavljen u skladu s drugim propisima koji uređuju uvjete i postupke pretvorbe određenih vrsta dokumentarnog gradiva. Dokumentarno je gradivo u obliku u koji je pretvoreno jednakovrijedno izvornome gradivu ako je pretvorba u drugi oblik obavljena u skladu sa odredbama ovoga članka i pravilnikom. Način pretvorbe gradiva u drugi oblik, karakteristike tehnologije i postupaka koji pružaju razumno jamstvo da nije bilo neovlaštenog i nedokumentiranoga dodavanja, mijenjanja ili uklanjanja svojstava gradiva, odnosno pojedinih podataka i drugi zahtjevi za očuvanje uporabivosti dokumentarnog gradiva uredit će se pravilnikom.

Člankom 8. propisuje se da je tijelo javne vlasti dužno osigurati da javno dokumentarno gradivo koje nastaje njegovim radom bude u obliku koji je prikladan za uporabu i pouzdanu pretvorbu u digitalni oblik radi njegovog čuvanja, predaje arhivu i ponovne uporabe. Tijelo javne vlasti dužno je osigurati cjelovitost javnog dokumentarnog gradiva a ispravci i dodavanje podataka, na koje fizičke i pravne osobe imaju pravo temeljem drugih propisa, mogu se u javnom dokumentarnom gradivu obaviti samo na način koji omogućuje pouzdan naknadni uvid u to koji su podaci ispravljeni ili dodani. Tijelo javne vlasti ili druga osoba dužna je prije pretvorbe javnog dokumentarnog gradiva u digitalni oblik prethodno ishoditi potvrdu Hrvatskog državnog arhiva o sukladnosti pravila, tehnologije i postupaka pretvorbe i

čuvanja gradiva s odredbama ovog Zakona te osigurati redovitu provjeru sukladnosti. Hrvatski državni arhiv dužan je obaviti provjeru sukladnosti najmanje jedanput u dvije godine. Troškove izdavanja potvrde o sukladnosti i provjere sukladnosti podmiruje tijelo javne vlasti, odnosno osoba koja je podnijela zahtjev za izdavanjem potvrde o sukladnosti. Protiv rješenja Hrvatskog državnog arhiva kojim se odlučuje o zahtjevu za izdavanje potvrde može se podnijeti žalba Ministarstvu kulture.

Člankom 9. propisuje se da je tijelo javne vlasti dužno za sve vrste gradiva koje nastaje njegovim radom odrediti rok čuvanja te takav popis javnog dokumentarnog gradiva s rokovima čuvanja dostaviti nadležnom državnom arhivu na odobrenje. U popisu s rokovima čuvanja javnog dokumentarnog gradiva treba, za svako područje djelatnosti ili vrstu poslova: navesti i po potrebi opisati dokumente, odnosno vrste dokumenata koji nastaju ili se može očekivati da će nastati u obavljanju odgovarajućih poslova, utvrditi u kojem se obliku i koliko vremena dokumenti trebaju čuvati kod tijela javne vlasti. Tijelo javne vlasti u čijem se posjedu nalazi i drugo javno dokumentarno gradivo, koje nije na popisu, dužno je izraditi i nadležnom državnom arhivu dostaviti na odobrenje popis s rokovima čuvanja toga gradiva. Nadležni državni arhiv odobrava rješenjem popis s rokovima čuvanja javnog dokumentarnog gradiva nakon provedenog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, koje se savjetovanje ne provodi za klasificirane podatke iz područja nacionalne sigurnosti.. Nadležni državni arhiv može naknadno odrediti da se izmijene pojedini rokovi čuvanja gradiva koji su prethodno odobreni. Protiv rješenja nadležnog državnog arhiva o odobrenju popisa s rokovima čuvanja dokumentarnog gradiva može se izjaviti žalba Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Člankom 10. propisuje se da je tijelo javne vlasti dužno nadležnom državnom arhivu dostaviti popise cjelokupnog javnog dokumentarnog i javnog arhivskog gradiva, odnosno ispravke i dopune popisa za dokumentacijske cjeline za koje je popis već dostavljen, do kraja godine za prethodnu godinu, osim ako nadležni državni arhiv nije na zahtjev tijela javne vlasti odobrio dulji rok za dostavu podataka. U popisima se navode podaci koji identificiraju jedinice gradiva, podaci o vremenu nastanka, količini, vrsti, obliku i stvaratelju gradiva te podaci o dostupnosti i mogućim ograničenjima prava korištenja. Nadležni državni arhiv može odobriti da se za pojedine cjeline ili vrste dokumentacije ne dostavljaju podaci ili da se dostavljaju samo zbirni podaci ako se radi o dokumentaciji za koju je utvrđeno da se neće trajno čuvati. Ako se u posjedu tijela javne vlasti nalazi gradivo čije bi navođenje na popisima bilo protivno odredbama drugog zakona, za takve se jedinice gradiva na popisu navode identifikator i samo oni podaci koji se prema odredbama drugog zakona mogu dostaviti arhivu. Sadržaj, oblik i način dostave popisa pobliže se uređuje pravilnikom.

Člankom 11. uređuje se da se javno dokumentarno gradivo u fizičkom obliku kojemu su protekli rokovi čuvanja i nema značenja za tekuće poslovanje stvaratelja gradiva niti svojstvo arhivskog gradiva ili kulturnoga dobra, prema odredbama ovoga Zakona može se izlučiti i uništiti. Javno dokumentarno gradivo koje je pretvoreno u digitalni oblik u skladu s ovim Zakonom može se izlučiti i uništiti i prije isteka rokova čuvanja, osim ako ovim Zakonom ili drugim propisom nije drugačije određeno. Ako je javno dokumentarno gradivo predmet zaštite autorskog prava, prilikom uništenja gradiva moraju se poštivati propisi koji uređuju autorsko pravo. Nadležni državni arhiv rješenjem odobrava tijelu javne vlasti izlučivanje i uništavanje dokumentarnog gradiva. Tijelo javne vlasti dužno je prilikom uništavanja javnog dokumentarnog gradiva postupiti na način koji osigurava zaštitu tajnosti podataka i

onemogućuje neovlašteni pristup osobnim podacima. Protiv prethodno navedenog rješenja nadležnog državnog arhiva može se izjaviti žalba Ministarstvu kulture.

Člankom 12. propisuje se da tijelo koje donese akt o prestanku rada stvaratelja ili posjednika dokumentarnog i arhivskog gradiva, dužno je odrediti drugo tijelo javne vlasti ili pravnu osobu kao posjednika toga gradiva ili donijeti odluku o osiguranju uvjeta i sredstava za čuvanje i zaštitu gradiva sukladno odredbama ovog Zakona.

Člankom 13. uređuje se da se javno arhivsko gradivo predaje nadležnom državnom arhivu u roku koji u pravilu nije dulji od 30 godina od njegova nastanka. Javno arhivsko gradivo u digitalnom obliku predaje se državnom arhivu u pravilu u roku koji nije dulji od 10 godina od njegova nastanka, osima ako drugima zakonom odnosno podzakonskim aktom nisu propisani dodatni uvjeti za čuvanje klasificiranih podataka. Tijelo javne vlasti dužno je obavijestiti nadležni državni arhiv o javnom arhivskom gradivu koje mu nije predano u propisanom roku te navesti rok u kojem će biti predano. Arhivsko gradivo predaje se nadležnom državnom arhivu sređeno, popisano, u zaokruženim cjelinama, tehnički opremljeno i u digitalnom obliku koji je primjeren za trajno čuvanje. Državni arhiv može preuzeti gradivo i ako nisu zadovoljeni propisani uvjeti, ako je to nužno radi zaštite i spašavanja gradiva. Troškove predaje, uključujući sređivanje, popisivanje, opremanje i pretvorbu gradiva u digitalni oblik za trajno čuvanje, podmiruje tijelo javne vlasti koje ga predaje arhivu. U slučaju dvojbe je li neko gradivo arhivsko, muzejsko ili knjižnično, odlučuje ministar kulture, uz prethodno mišljenje nadležnog vijeća prema posebnom zakonu.

Člankom 14. propisuje se da se tijelo javne vlasti može osloboditi obveze predaje javnog arhivskog gradiva nadležnom državnom arhivu ako je gradivo tom tijelu nužno za obavljanje poslova iz njegove nadležnosti, pod uvjetom da su osigurani uvjeti za primjereno čuvanje i korištenje gradiva. Odluku o zahtjevu tijela javne vlasti za oslobođenje od obveze predaje gradiva donosi nadležni državni arhiv. Protiv odluke nadležnog državnog arhiva može se izjaviti žalba Ministarstvu kulture.

Člankom 15. propisuje se da je javno dokumentarno i javno arhivsko gradivo neotuđivo. Tijelo javne vlasti može svoje javno dokumentarno i javno arhivsko gradivo predati drugom tijelu javne vlasti kada je to potrebno radi obavljanja djelatnosti tijela kojemu se gradivo predaje. Javno dokumentarno i javno arhivsko gradivo može se iznimno predati privatnoj pravnoj ili fizičkoj osobi ako je to nužno radi obavljanja djelatnosti koja je povjerena ili prenesena na tu osobu. Tijelo javne vlasti dužno je obavijestiti nadležni državni arhiv o predaji gradiva u prethodno navedenim slučajevima. Po prestanku navedenih razloga tijelo javne vlasti ili osoba kojoj je gradivo predano dužna je nadležnom državnom arhivu predati javno arhivsko gradivo koje se nalazi u njezinom posjedu.

Člankom 16. propisuje se da su producenti audiovizualnih djela namijenjenih javnom prikazivanju koja čine dio audiovizualne baštine, dužni u prvoj godini prikazivanja audiovizualnog djela predati Hrvatskome državnom arhivu distribucijsku kopiju proizvedenog djela, s odgovarajućom dokumentacijom (scenarij, knjiga snimanja, ispis dijaloga, plakat, izbor fotografija, podaci i dokazi o autorskom i srodnim pravima). Godinu dana nakon prvog javnog prikazivanja audiovizualnog djela njegov je producent dužan Hrvatskom državnom arhivu predati izvorno gradivo snimljenog audiovizualnog djela. Pravna osoba čija je djelatnost uvoz i javno prikazivanje audiovizualnih djela u Republici Hrvatskoj dužna je Hrvatskom državnom arhivu dostaviti popis djela koja je uvezla u prethodnoj godini te reklamni materijal za svako uvezeno djelo (plakat, izbor fotografija). Ako navedene osobe ne

ispuni propisane obveze, nadležni državni arhiv donijet će po službenoj dužnosti rješenje o predaji gradiva i izvršiti ga na njezin trošak. Protiv navedenog rješenja žalba se podnosi Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Člankom 17. propisuje se da je javno arhivsko gradivo dostupno od njegovog nastanka ako zakonom nije određeno drukčije. Javno arhivsko gradivo za koje je temeljem zakona utvrđeno ograničenje dostupnosti mogu koristiti samo ovlaštene osobe sukladno propisima kojima je ograničena dostupnost gradiva. Javno arhivsko gradivo koje sadrži klasificirane i druge tajne podatke dostupno je po isteku roka od 40 godina od nastanka isključivo uz prethodno provedeni postupak deklasifikacije ako drugim zakonom nije određeno drukčije. Vlada Republike Hrvatske propisuje odlukom, na temelju prijedloga Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, rokove dostupnosti za javno arhivsko gradivo koje nije označeno stupnjem tajnosti sukladno propisima kojima se uređuje tajnost podataka, a sadrži projektnu i tehničku dokumentaciju štićenih i vojnih objekata, industrijskih postrojenja, infrastrukturnih objekata, druge podatke od nacionalnog interesa ili podatke o prirodnim i strateškim bogatstvima Republike Hrvatske. Javno arhivsko gradivo može se dati na korištenje prije isteka navedenih rokova ako je temeljem zakona kojima se uređuje pravo na pristup informacijama i zaštita tajnosti podataka utvrđeno da javni interes, koji se ostvaruje dostupnošću podataka, preteže nad interesima koji se štite ili ako su prethodno poduzete mjere koje osiguravaju zaštitu javnih i privatnih interesa radi kojih je utvrđeno ograničenje dostupnosti, odnosno koje onemogućuju uvid u klasificirane podatke.

Člankom 18. uređuje se da su osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni za korištenje 100 godina od rođenja osobe na koju se osobni podatak odnosi ili nakon smrti osobe na koju se osobni podatak odnosi. Ako datum rođenja i datum smrti osobe nisu poznati ili je njihovo utvrđivanje povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje 70 godina od nastanka toga gradiva. Navedeni osobni podaci su podaci određeni posebnim zakonom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka. U slučaju davanja na korištenje javnoga arhivskog gradiva koje sadrži osobne podatke prije isteka roka, nadležni državni arhiv poduzet će potrebne tehničke mjere radi prikrivanja identiteta osobe na koju se osobni podaci odnose (anonimizacija), a korisnik će potpisati izjavu kojom se obvezuje da neće otkriti identitet osobe na koju se osobni podaci odnose ako mu je poznat na temelju dostupnih podataka. Osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje prije isteka roka: ako korištenje arhivskog gradiva zahtijeva osoba na koju se gradivo odnosi ili osoba koju ona ovlasti, ako je od nastanka namijenjeno javnosti, ako je osobni podatak osobe na koju se osobni podatak odnosi već postao dostupan javnosti ili je općepoznat, ako na to pristane osoba na koju se osobni podatak odnosi, ako je osoba na koju se osobni podatak odnosi sama ili putem druge osobe objavila taj podatak. Prethodno navedene tehničke mjere poduzimaju se tako da se izvorno arhivsko gradivo ne ošteti ili uništi te da se nakon isteka roka može u cijelosti koristiti. Korisnik koji smatra da je dostupnost osobnih podataka u javnom arhivskom gradivu ograničena protivno odredbama Zakona ima pravo podnijeti zahtjev za prestanak tehničkih mjera zaštite osobnih podataka te je dužan zahtjev obrazložiti. U slučaju odbijanja navedenog zahtjeva, ravnatelj nadležnog državnog arhiva u roku od osam dana od podnošenja zahtjeva donosi pisano obrazloženo rješenje protiv kojeg je dopuštena žalba neovisnom nacionalnom nadzornom tijelu osnovanom u skladu sa posebnim Zakonom kojim se uređuje područje zaštite osobnih podataka.

Člankom 19. propisuje se da je javno arhivsko gradivo koje je nastalo do 30. svibnja 1990. godine dostupno za korištenje bez ograničenja osim gradiva određenog odlukom Vlade Republike Hrvatske iz članka 17. stavka 5. ovoga Zakona i gradiva propisanog člankom 18. ovoga Zakona koje se odnosi na osobne podatke. Osobni podaci osobe koja je do 30. svibnja 1990. godine obnašala javne dužnosti te bila pripadnik ili suradnik službe sigurnosti tako da je sudjelovala u kršenju ili ograničavanju ljudskih prava i temeljnih sloboda trećih osoba, dostupni su bez prethodno navedenih ograničenja. Svaka osoba čiji se osobni podaci nalaze u javnom arhivskom gradivu nastalom do 30. svibnja 1990. godine ima pravo o gradivu koje se na nju odnosi dati pisanu izjavu kojom osporava istinitost ili potpunost svojih osobnih podataka uz navođenje arhivskog fonda i arhivskog gradiva na koje se izjava odnosi. Nadležni državni arhiv mora dati na uvid navedenu izjavu svakom korisniku javnoga arhivskog gradiva na koje se izjava odnosi, i to zajedno s tim javnim arhivskim gradivom, a što su djelatnik korisničke službe nadležnoga državnog arhiva i korisnik obvezni potvrditi na preslici izjave upisivanjem nadnevka davanja izjave na uvid i potpisom.

Člankom 20. propisuje se da pravo na uvid u javno arhivsko gradivo imaju sve pravne i fizičke osobe pod jednakim uvjetima. Uvid u javno arhivsko gradivo i obavijesna pomagala u javnim arhivima ne naplaćuje se. Za izradu preslika, umnažanje, objavljivanje i druge oblike korištenja javnog arhivskog gradiva može se odrediti odgovarajuća naknada sukladno propisima. Ako su preslike javnog arhivskog gradiva potrebne radi ostvarivanja prava u postupcima oslobođenima od plaćanja upravnih i sudskih pristojbi, za izradu preslika ne naplaćuje se naknada. Na korištenje se u pravilu daju snimci javnog arhivskog gradiva. Dokumente, potrebne u službene svrhe, arhivi u pravilu daju na korištenje u obliku ovjerovljena preslika. Državnim tijelima može se posuditi izvorno javno arhivsko gradivo na određeno vrijeme i uz uvjet da se na trošak toga tijela prethodno izradi zaštitni preslik. Izvorno javno arhivsko gradivo može se iznimno dati na korištenje ako ne postoje snimci toga gradiva ili ako to zahtijeva znanstvena metoda rada. Javno arhivsko gradivo može se koristiti za izložbe izvan arhiva, ukoliko su osigurani uvjeti za njegovu zaštitu i sigurnost i uz obvezu da se zaštitno snimi o trošku posuditelja, prije predaje. Javno arhivsko gradivo može se izvesti ili iznijeti izvan Republike Hrvatske u svrhu izlaganja, ekspertize ili provođenja mjera zaštite, uz odobrenje koje daje ministar kulture rješenjem. Za nastalu štetu i povredu nečijeg prava učinjenu korištenjem javnog arhivskog gradiva odgovara osoba kojoj je odobreno korištenje gradiva. Protiv naprijed navedenog rješenja ministra kulture nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom. Uvjeti i način korištenja gradiva u državnim arhivima te naknade uređuju se pravilnikom o korištenju javnog arhivskog gradiva u državnim arhivima koji donosi ministar kulture.

Člankom 21. utvrđuje se da se javno arhivsko gradivo u državnim arhivima koristi na temelju zahtjeva za pristup i ponovnu uporabu gradiva u arhivu. Korisnik koji traži gradivo ili podatke koji nisu javno dostupni, u zahtjevu za pristup i ponovnu uporabu gradiva navodi i dokaze koji su nužni za utvrđivanje njegova prava na korištenje ovog gradiva. Državni arhiv dužan je omogućiti pristup i ponovnu uporabu gradiva u razumnom roku vodeći računa o žurnosti zahtjeva i o tome da rok za odgovor na korisnikov zahtjev ne može biti dulji od rokova koji su utvrđeni zakonom kojim se uređuje pravo na pristup informacijama. Iznimno, državni arhiv može odrediti i dulji rok u kojem gradivo neće biti dostupno za pristup i ponovnu uporabu ako je gradivo u takvu stanju da bi pristupom i ponovnom uporabom prije poduzimanja odgovarajućih mjera zaštite moglo doći do oštećenja ili gubitka bitnih svojstava gradiva. O zahtjevu za pristupom i ponovnom uporabom gradiva rješenjem odlučuje državni arhiv. Protiv navedenog rješenja može se podnijeti žalba u roku od 15 dana Povjereniku za informiranje.

Člankom 22. propisuje se da se privatno arhivsko gradivo koje ima poseban značaj za povijest, znanost i kulturu upisuje u Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva temeljem rješenja Hrvatskog državnog arhiva. Vlasnici ili posjednici privatnog dokumentarnog i arhivskog gradiva koje je od osobitog značaja za povijest Domovinskog rata, a nije prema odredbama zakona koji uređuje prikupljanje, zaštitu i istraživanje dokumentacije o Domovinskom ratu predano nadležnoj ustanovi, dužni su prijaviti to gradivo radi upisa u Upisnik. U Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva upisuju se sljedeći podaci: tvrtka i sjedište, odnosno ime, prezime i prebivalište vlasnika i posjednika te ime, prezime i prebivalište odgovorne osobe, osnovni podaci o stvaratelju arhivskog gradiva, kratki opis sadržaja, datum nastanka, vrsta i količina gradiva, osnovni podaci o mjestu i uvjetima čuvanja gradiva te uvjetima njegova korištenja ka i datum upisa te oznaka i datum rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra, ako je takvo rješenje doneseno. Protiv navedenog rješenja može se podnijeti žalba Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Člankom 23. utvrđuje se da vlasnici ili posjednici privatnog arhivskog gradiva koji čuvaju arhivsko gradivo ili pojedinačne dokumente trajne vrijednosti, obvezni su: obavijestiti nadležni državni arhiv o posjedovanju gradiva, čuvati gradivo i poduzimati mjere potrebne za njegovo sigurno čuvanje i zaštitu, srediti gradivo i izraditi popis, dopustiti ovlaštenoj osobi nadležnoga državnog arhiva da pregleda gradivo i po potrebi provede sigurnosno snimanje. Ako vlasnik ili posjednik privatnog arhivskog gradiva nije u mogućnosti srediti gradivo i izraditi popis, dužan je dopustiti nadležnom državnom arhivu da to učini o svom trošku. U slučaju pretvorbe privatnog arhivskog gradiva u digitalni oblik, vlasnici ili posjednici privatnog arhivskog gradiva obvezni su pridržavati se Pravilnika kojim se uređuje pretvorba gradiva.

Člankom 24. uređuje se da ako vlasnik ili posjednik privatnog arhivskog gradiva nemarno ili nestručno čuva gradivo, tako da postoji opasnost da ono bude oštećeno ili uništeno, pa ni nakon opomene nadležnoga državnog arhiva u ostavljenom roku ne osigura uvjete za pravilno čuvanje i stručno održavanje arhivskog gradiva, nadležni državni arhiv može rješenjem odrediti da se arhivsko gradivo preda arhivu na čuvanje dok vlasnik ili posjednik ne dokaže da je osigurao propisane uvjete, i to rješenje izvršiti. Protiv citiranog rješenja žalba se podnosi Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Člankom 25. propisuje se da vlasnici ili posjednici privatnog arhivskog gradiva, koji namjeravaju svoje gradivo izvesti ili iznijeti iz Republike Hrvatske, dužni su, bez obzira jesu li upisani u Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva, zatražiti odobrenje koje rješenjem izdaje ministar kulture. Ministar kulture može odobriti izvoz ili iznošenje privatnog arhivskog gradiva iz Republike Hrvatske nakon pribavljenog mišljenja nadležnoga državnog arhiva. Protiv rješenja ministra kulture žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.

Člankom 26. propisuje se da Državni arhivi imaju pravo prvokupa arhivskog gradiva u privatnome vlasništvu. Vlasnici privatnog arhivskog gradiva koji žele prodati svoje arhivsko gradivo, dužni su ga najprije ponuditi nadležnom državnom arhivu na čijem području imaju svoje sjedište, odnosno prebivalište. U ponudi moraju navesti cijenu i druge uvjete prodaje. Nadležni državni arhiv koji ne želi koristiti svoje pravo prvokupa dužan je u roku od 30 dana od dana prijama ponude, o ponudi izvijestiti Hrvatski državni arhiv, koji se u roku od narednih 30 dana mora očitovati o ponudi. Ako ponuda ne bude prihvaćena u roku od 60 dana od njene predaje nadležnom državnom arhivu, vlasnik može svoje arhivsko gradivo prodati

drugoј pravnoj ili fizičkoj osobi, uz cijenu koja nije niža od cijene navedene u ponudi nadležnom državnom arhivu i pod uvjetima koji za kupca nisu ni u čemu povoljniji od uvjeta sadržanih u ponudi nadležnom državnom arhivu. Pravni posao sklopljen suprotno prethodno navedenim odredbama ništetan je.

Člankom 27. propisuje se da su privatni arhivi i drugi posjednici privatnog arhivskog gradiva, upisani u Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva, dužni utvrditi uvjete korištenja njihova arhivskog gradiva. Za navedeno arhivsko gradivo za koje je utvrđeno svojstvo kulturnog dobra u pogledu dostupnosti primjenjuju se odgovarajuće odredbe propisa o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Člankom 28. propisuje se da se na zaštitu i očuvanje arhivskog gradiva vjerskih zajednica, primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje privatno arhivsko gradivo. Vjerske zajednice mogu radi osiguranja skrbi o navedenom gradivu, sklopiti sporazum s nadležnim državnim arhivom.

Člankom 29. propisuje se da javnu arhivsku službu obavljaju državni arhivi i arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sustav arhiva Republike Hrvatske čine Hrvatski državni arhiv, područni državni arhivi, arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te privatni i specijalizirani arhivi.

Člankom 30. propisuje se da privatni i specijalizirani arhivi (sveučilišni arhivi, gospodarski arhivi, arhivi vjerskih zajednica, arhivi banaka i dr.) mogu prikupljati i čuvati dokumentarno i arhivsko gradivo nastalo radom svojih osnivača i drugih domaćih pravnih i fizičkih osoba. Specijalizirani arhivi koji se osnivaju za zaštitu, obradu i korištenje javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva, kao i privatni arhivi, mogu se osnovati na temelju pribavljene prethodne suglasnosti ministra kulture. Privatni i specijalizirani arhivi imaju stručno vijeće i druga tijela propisana zakonom.

Člankom 31. propisuje se da je Hrvatski državni arhiv nadležan za dokumentarno i arhivsko gradivo, nastalo radom stvaratelja dokumentarnog i arhivskog gradiva koji su djelovali ili djeluju na čitavom ili većem dijelu područja Republike Hrvatske odnosno koji imaju značaj za Republiku Hrvatsku u cjelini. Područni državni arhivi nadležni su za dokumentarno i arhivsko gradivo nastalo radom stvaratelja dokumentarnog i arhivskog gradiva koji su djelovali ili djeluju na području jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i čija je djelatnost značajna prvenstveno za to područje. Arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nadležni su za javno dokumentarno i arhivsko gradivo koje je nastalo djelovanjem ili je u posjedu tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te javnih ustanova i drugih pravnih osoba čije su one osnivači ili vlasnici. Nadležnost arhiva utvrđuje se aktom o osnivanju sukladno odredbama ovoga Zakona.

Člankom 32. propisano je da Hrvatski državni arhiv, kao središnji i matični arhiv, vodi i koordinira Sustav arhiva Republike Hrvatske, donosi smjernice, preporuke i upute u svezi sa stručnim radom u arhivima te čuvanjem, zaštitom i upravljanjem javnim dokumentarnim i arhivskim gradivom izvan arhiva, pruža stručnu pomoć i skrbi za unapređenje stručnoga rada u arhivima, daje mišljenje o programima rada državnih arhiva, priprema i usklađuje provedbu zajedničkih programa razvoja djelatnosti te drugih oblika suradnje u javnoj arhivskoj službi, skrbi za osposobljavanje i stručno usavršavanje na području upravljanja dokumentarnim i arhivskim gradivom, prikuplja podatke i dokumentaciju o arhivskome gradivu u inozemstvu koje je od značaja za Republiku Hrvatsku, donosi ogledne popise s rokovima čuvanja

dokumentarnog gradiva za pojedina područja djelatnosti ili pojedine vrste poslova te obavlja druge poslove utvrđene ovim Zakonom. U sastavu Hrvatskog državnog arhiva djeluje nacionalni filmski arhiv.

Člankom 33. propisano je da Državni arhivi vodi evidencije i dokumentaciju o javnom dokumentarnom i javnom arhivskom gradivu tijela javne vlasti u svojoj nadležnosti, pružaju podršku tijelima javne vlasti u čuvanju, zaštiti, obradi, vrednovanju, odabiranju i izlučivanju javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva, obavljaju stručni nadzor nad gradivom u posjedu tijela javne vlasti u svojoj nadležnosti te nad privatnim arhivskim gradivom, skrbe za gradivo u arhivu, njegov integritet, dostupnost i iskoristivost, obavljaju restauraciju, konzervaciju i snimanje gradiva te provode i druge mjere zaštite gradiva, preuzimaju i obrađuju javno arhivsko gradivo u okviru svoje nadležnosti, prikupljaju i obrađuju privatno arhivsko gradivo, omogućuju i potiču korištenje arhivskog gradiva, priređuju izložbe, predavanja i druge oblike predstavljanja arhivskog gradiva i arhivske djelatnosti javnosti, bave se znanstvenim i stručnim radom na području informacijskih znanosti, povijesti i drugih bliskih disciplina, istražuju arhivsko gradivo u inozemstvu koje se odnosi na hrvatsku povijest i iseljeništvo, organiziraju programe osposobljavanja i stručnog usavršavanja, objavljuju arhivsko gradivo i druge publikacije te obavljaju druge poslove određene ovim Zakonom i drugim propisima. Državni arhivi mogu tijelima javne vlasti i drugim pravnim i fizičkim osobama pružati stručnu pomoć i usluge u upravljanju njihovim gradivom.

Člankom 34. propisuje se da stručni nadzor nad upravljanjem javnim dokumentarnim i javnim arhivskim gradivom tijela javne vlasti obavlja nadležni državni arhiv. Tijelo javne vlasti dužno je nadležnom državnom arhivu omogućiti obavljanje stručnog nadzora nad upravljanjem javnim dokumentarnim i javnim arhivskim gradivom. Nadležni državni arhiv koji obavlja stručni nadzor utvrđuje udovoljava li način upravljanja gradivom odredbama ovoga Zakona i stručnim normama te daje preporuke za unapređenje sustava upravljanja gradivom, odnosno za uklanjanje nedostataka u određenom roku. Nadležni državni arhiv izdat će rješenje o otklanjanju nedostataka ako uočeni nedostaci nisu otklonjeni u određenom roku te ako je gradivo izloženo opasnosti od oštećenja, gubitka ili nestanka. Ako tijelo javne vlasti ne provede mjere zaštite gradiva u propisanom roku, provest će ih nadležni državni arhiv na trošak tijela javne vlasti. Protiv rješenja nadležnog državnog arhiva može se izjaviti žalba Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja. Odredbe ovoga članka primjenjuju se na vlasnike i posjednike privatnog dokumentarnog i arhivskog gradiva.

Člankom 35. utvrđuje se da arhivi vode knjigu primljenoga gradiva, knjigu pohranjenoga gradiva, popis arhivskih fondova i zbirke u arhivu (opći inventar), popise gradiva za pojedine fondove i zbirke u arhivu, evidenciju o korištenju gradiva u arhivu. Pored citiranih evidencija, Hrvatski državni arhiv vodi i Registar arhivskih fondova i zbirke Republike Hrvatske, Upisnik arhiva, Upisnik vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva kao i Popis stvaratelja dokumentarnog i arhivskog gradiva u nadležnosti javnih arhiva. Prethodno navedene evidencije objavljuju se u strojno čitljivom i otvorenom obliku. Pravilnik o vođenju evidencija u arhivima donosi ministar kulture.

Člankom 36. propisano je da Državne arhive osniva Republika Hrvatska. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu osnovati svoj arhiv. Više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu osnovati zajednički arhiv, a međusobne odnose urediti ugovorom. Ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne osnuje svoj arhiv, poslove skrbi o njezinu gradivu o njenom trošku obavlja područni državni arhiv nadležan za područje te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Specijalizirane i privatne

arhive mogu osnivati druge pravne i fizičke osobe, sukladno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa.

Člankom 37. propisuju se uvjeti za osnivanje arhiva: osiguran potreban i primjeren radni i spremišni prostor, te odgovarajuća oprema, osiguran potreban broj stručnoga arhivskog osoblja i osigurana novčana sredstva za osnivanje i početak rada arhiva, kao i sredstva za njegov rad. Određuje se da postojanje uvjeta za osnivanje arhiva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te specijaliziranih i privatnih arhiva, utvrđuje rješenjem Ministarstva kulture, protiv kojeg rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom. Propisuje se da ministar kulture donosi pravilnik kojim se propisuju uvjeti smještaja, opreme, zaštite i obrade arhivskog gradiva, te broj i struktura stručnog osoblja arhiva.

Člankom 38. određuje se da se sredstva za rad državnih arhiva osiguravaju u državnom proračunu, dok sredstva za rad ostalih arhiva osiguravaju njihovi osnivači. Propisuje se da prostor za rad i spremišni prostor područnih državnih arhiva osiguravaju gradovi u kojima arhiv ima svoje sjedište, a opremu im osigurava Republika Hrvatska. Određuje se da jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave koje nisu osnovale svoje arhive, predaju državnom arhivu svoje gradivo, te snose troškove preuzimanja, smještaja, čuvanja, obrade i zaštite svoga arhivskog gradiva. Propisuje se da se uzajamne obveze utvrđuju ugovorom između državnog arhiva i jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave čije se gradivo čuva u državnom arhivu. Sredstva za rad arhiva osiguravaju se i prihodima od obavljanja djelatnosti arhiva i na drugi način u skladu sa zakonom.

Člankom 39. propisuje se da odluku o prestanku rada arhiva donosi osnivač arhiva uz prethodnu suglasnost Ministarstva kulture. Odlukom o prestanku rada arhiva određuje se tko preuzima dokumentarno i arhivsko gradivo arhiva koji je prestao s radom.

Člankom 40. određuje se da državnim arhivom koji je osnovan kao pravna osoba upravlja ravnatelj arhiva. Državnim arhivom u sastavu upravlja voditelj arhiva. Propisuje se da se ravnateljem državnog arhiva, temeljem predloženog programa rada, može imenovati osoba koja ima završen sveučilišni diplomski ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij, najmanje tri godine rada u arhivu ili najmanje pet godina rada te položen stručni ispit iz arhivske struke, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete utvrđene statutom arhiva. Ravnateljem državnog arhiva može se imenovati i osoba koja nije položila stručni ispit iz arhivske struke, ako se na temelju dosadašnjeg rada može očekivati da će s uspjehom voditi državni arhiv i uz obvezu polaganja stručnog ispita u roku od 2 godine od dana imenovanja. Navedene uvjete mora ispunjavati i voditelj državnog arhiva u sastavu. Ravnatelja Hrvatskog državnog arhiva imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra kulture. Ravnatelje područnih državnih arhiva imenuje i razrješava ministar kulture, dok ravnatelje ostalih arhiva imenuje i razrješava osnivač. Ravnatelji arhiva imenuju se na četiri godine na temelju javnoga natječaja i mogu biti ponovno imenovani.

Člankom 41. propisuje se da državni arhivi s više od dvadeset zaposlenika imaju upravno vijeće koje obavlja sljedeće poslove: donosi program rada arhiva i nadzire njegovo izvršavanje, usvaja financijski plan, donosi izvješće o izvršenju programa rada arhiva, donosi izvješće o izvršavanju godišnjeg financijskog plana, donosi statut arhiva uz suglasnost osnivača, daje osnivaču i ravnatelju arhiva prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima i

obavlja druge poslove određene zakonom ili statutom arhiva. Upravno vijeće ima pet članova od kojih četiri imenuje osnivač državnog arhiva, a jednog biraju zaposlenici sukladno zakonu kojim se uređuju radni odnosi. Za člana upravnog vijeća osnivač državnog arhiva može imenovati osobu koja ima završen sveučilišni diplomski ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij, te tri godine rada. Način rada Upravnog vijeća pobliže se uređuje statutom arhiva.

Člankom 42. određuje se da arhivi imaju stručno vijeće. Stručno vijeće raspravlja o stručnim pitanjima rada arhiva, razmatra i predlaže programe rada, razmatra izvješća o radu, daje mišljenja i prijedloge u svezi s načinom i organizacijom obavljanja poslova iz djelatnosti arhiva, razvojem djelatnosti te obavlja i druge stručne poslove u skladu sa statutom arhiva. Član stručnog vijeća arhiva može biti zaposlenik arhiva koji ima završen najmanje preddiplomski sveučilišni ili stručni studij ili s njim izjednačen studij. Sastav stručnoga vijeća utvrđuje se statutom arhiva, odnosno pravne osobe u čijem se sastavu arhiv nalazi.

Člankom 43. propisuje se da stručne poslove u arhivima obavlja stručno osoblje u arhivskim i drugim stručnim zvanjima. Stručna arhivska zvanja i druga zvanja u arhivskoj struci te uvjete i način njihova stjecanja propisuje pravilnikom ministar kulture. Određuje se da ministar kulture donosi rješenje o stjecanju viših stručnih arhivskih zvanja i drugih viših zvanja u arhivskoj struci u skladu s odredbama pravilnika o stručnim arhivskim zvanjima i drugim zvanjima u arhivskoj struci te uvjetima i načinu njihova stjecanja, uz stručno mišljenje Hrvatskog arhivskog vijeća. Propisuje se da protiv navedenog rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.

Člankom 44. određeno je da upravni nadzor nad radom arhiva čiji je osnivač Republika Hrvatska obavlja Ministarstvo kulture. Upravni nadzor nad radom ostalih arhiva obavljaju uredi državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave, odnosno ured Grada Zagreba nadležan za poslove kulture. Propisuje se da stručni nadzor nad radom Hrvatskog državnog arhiva obavlja Ministarstvo kulture, dok stručni nadzor nad radom područnih državnih arhiva i arhiva kojima je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obavlja Hrvatski državni arhiv. Stručni nadzor nad radom privatnih i specijaliziranih arhiva obavljaju nadležni državni arhivi.

Člankom 45. propisuje se da je Hrvatsko arhivsko vijeće savjetodavno tijelo ministra kulture koje obavlja savjetodavne i stručne poslove u arhivskoj djelatnosti prema odredbama ovoga Zakona, a osobito: raspravlja o općim pitanjima iz arhivske djelatnosti, daje preporuke i mišljenja o unapređenju djelatnosti, potiče unapređenje normi i propisa od značaja za arhivsku djelatnost, razmatra i predlaže programe razvoja arhivske djelatnosti, razmatra programe rada i godišnja izvješća o radu državnih arhiva, daje mišljenje o potrebi i uvjetima za osnivanje arhiva, daje ministru kulture stručno mišljenje o stjecanju viših stručnih arhivskih zvanja i drugih viših zvanja u arhivskoj struci, obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima. Hrvatsko arhivsko vijeće ima sedam članova od kojih je jedan predsjednik Vijeća. Predsjednika i druge članove Hrvatskog arhivskog vijeća imenuje i razrješuje ministar kulture. Za predsjednika i druge članove Hrvatskog arhivskog vijeća mogu se imenovati osobe koje su istaknuti stručnjaci u područjima od značaja za arhivsku djelatnost. Ministar kulture pokreće postupak imenovanja predsjednika i članova Hrvatskoga arhivskog vijeća pozivom arhivima, strukovnim udrugama i drugim osobama povezanim s arhivskom djelatnošću da podnesu pisane i obrazložene prijedloge osoba za izbor predsjednika i članova Hrvatskoga arhivskog vijeća. Javni poziv objavljuje se na mrežnim stranicama Ministarstva kulture, a rok za podnošenje prijedloga ne može biti kraći od 15 dana od dana objave javnog

poziva. Mandat članova Hrvatskoga arhivskog vijeća traje četiri godine. Određuje se da Hrvatsko arhivsko vijeće donosi poslovnik o svome radu. Stručne i administrativne poslove za Hrvatsko arhivsko vijeće obavljaju stručne službe Ministarstva kulture.

Člankom 46. određuje se da će se aktivnosti i mjere kojima će se osigurati uvjeti za daljnji razvoj arhivske djelatnosti u skladu s ciljevima i odredbama ovog Zakona urediti Nacionalnim planom razvoja arhivske djelatnosti. Navedeni plan donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva kulture.

Člankom 47.-48. propisuju se prekršajne odredbe.

Člankom 49. propisuje se da će se postupci započeti prema odredbama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“ broj 105/97, 64/00, 65/09, 125/11- Kazneni zakon, 46/17) dovršiti prema odredbama toga Zakona.

Člankom 50. određuje se da su državni arhivi dužni u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoj rad, poslovanje i opće akte s odredbama ovoga Zakona. Tijela javne vlasti dužna su opće akte, kojima se uređuju pitanja od značaja za upravljanje javnim dokumentarnim i arhivskim gradivom, uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 6. stavka 3. ovog Zakona.

Člankom 51. određuje se da će ministar kulture u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnik iz članka 6. stavka 3., a pravilnike iz članka 20. stavka 10., članka 35. stavka 4., članka 37. stavka 4. i članka 43. stavka 2. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Do stupanja na snagu novih pravilnika primjenjivat će se: Pravilnik o korištenju arhivskog gradiva („Narodne novine“ broj 67/99), Pravilnik o predaji arhivskog gradiva arhivima („Narodne novine“ broj 90/02), Pravilnik o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskog gradiva („Narodne novine“ broj 90/02), Pravilnik o evidencijama u arhivima („Narodne novine“ broj 90/02, 106/07), Pravilnik o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva („Narodne novine“ broj 63/04, 106/07), Pravilnik o uvjetima smještaja, opreme, zaštite i obrade arhivskog gradiva, broju i strukturi stručnog osoblja arhiva („Narodne novine“ broj 65/04), Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u arhivskoj struci („Narodne novine“ broj 107/10) i Pravilnik o stručnom usavršavanju i provjeri stručne osposobljenosti djelatnika u pismohranama („Narodne novine“ broj 93/04).

Člankom 52. određuje se rok u kojem je Ministarstvo kulture dužno predložiti Vladi Republike Hrvatske Nacionalni plan razvoja arhivske djelatnosti.

Člankom 53. propisuje se da za arhivsko gradivo koje je nastalo prije stupanja na snagu ovog Zakona, rok za predaju arhivskog gradiva u digitalnom obliku počinje teći danom stupanja na snagu pravilnika o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva.

Člankom 54. određuje se da osobe koje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju stručne poslove u arhivima nastavljaju s radom u svojim stručnim zvanjima stečenima prema odredbama zakona i drugih propisa koji su bili na snazi do donošenja ovoga Zakona.

Članak 55. je završna odredba kojom se propisuje da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“ broj 105/97, 64/00, 65/09, 125/11 i 46/17).

Člankom 56. propisuje se stupanje na snagu Zakona.